

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Po razgovoru Rooseveltovega odposlanca s Hitlerjem

Rooseveltov odposlanec Summer Welles je bil 2. marca v Berlinu dve uri v razgovoru s kanclerjem Hitlerjem, ki mu je izročil pismen odgovor na vprašanja ameriškega predsednika. Ves čas razgovora je govoril skoraj izključno Hitler o vzrokih, ki so napotili Nemčijo do vojne, in o pogojih, pod katerimi bi bila pripravljena skleniti mir.

Nemški pogoji za mir

Hitler je dejal Američanu, da zahteva Nemčija priznanje njene volje na evropski celine, na kateri se mora Anglija umakniti na področje svojega otočja in svetovnega vladarstva. Prav tako se mora tudi politika Francije omejiti samo na Sredozemlje in njene kolonije. Razen tega morata Anglija in Francija vrniti

Nemčiji vse kolonije, ki bi se pa na novo razmejile, tako da bi pripadla Nemcem tudi še nekatera nova kolonialna področja. Češka in Poljska ostaneta področje Nemčije.

Francoski tisk o nemških mirovnih pogojih

Francoski tisk na široko razpravlja o nemških mirovnih pogojih, jih odklanja ter zavrača z vprašanji: »Kdo je zasedel Češko-slovaško? Kdo je zasedel Poljsko? Kdo se je vrgel na Finsko? Kdo je odklonil posredovanje in razsodišče? Kdo je želel vojno? Kdo je pričel vojno? Summer Welles more v Franciji vprašati kogar koli na ulici, zakaj se Francija vojskuje; odgovoril mu bo enako: Francija je preveč trpela pod težo more, zato hoče osvoboditi sebe in svoje državljane nepresta-

nega ogrožanja, zastraševanja in negotovosti. Miru ne more biti, dokler sovražnik ne bo strt.«

Glasovi angleških časopisov

Pred prihodom Summerja Wellesa v London pišejo angleški listi, da bodo pogoje za mir narekovali zavezniki, ne pa Nemčija. Summer Welles bo toplo sprejet, dobil bo vsa potrebna obvestila, a tudi zagotovilo, da je angleška volja neomajna. Preuranjeni mir bi dal Nemčiji oblast nad Evropo in ji omogočil organizirati sovjetske vire, zato bi mu v par letih morala neizogibno slediti nova vojna, v kateri bi bil položaj zaveznikov dosti neugodnejši, kakor je sedanjí.

Finci se branijo junaško noč in dan

Na zemljevidu vidimo debelo začrtano finsko Mannerheimovo obrambno črto, v katero so se zaganjale sovjetske vojaške množice neprestano nad en mesec. Po nepreglednih izgu-

samo veliko pogorišče, za katerim posedajo Finci tretjo obrambno črto.

Sodijo, da je padlo v bojih za Viborg, kojega severni del je bil 4. marca v rokah Fincev, 17.000 finskih junakov, torej več, kakor so jih izgubili Finci ves čas vojne na vseh drugih odsekih skupaj.

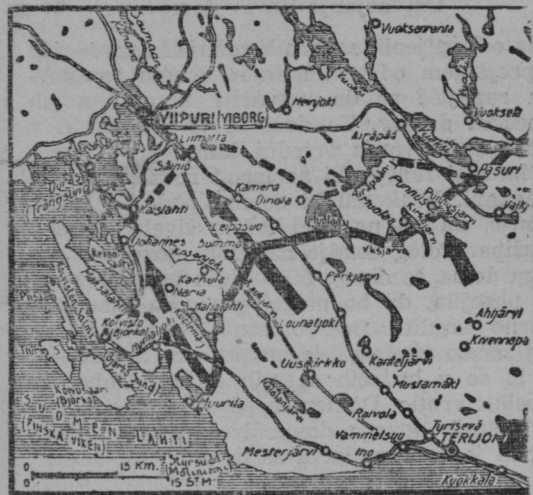
Kakor pravijo finski vojaški strokovnjaki, je tvorilo najvažnejšo pomanjkljivost finske vojske na Karelski zemeljski ožini in pri Viborgu dejstvo, da niso imeli nobenega enakopravnega protisredstva proti 36 cm sovjetskim težkim topovom. Sovjeti so težko topništvo lahko namestili izven območja finskih topov in jim ni bilo za to treba postojank težkega topništva niti prikrivati niti maskirati. Sovjetski množinski in topniški premoči so se umaknili Finci kljub junaški obrambi

v tretjo obrambno črto, ki je bolj proti severu in poteka neposredno vzhodno od Viborga. Sredi Karelske ožine stoje Finci deloma še v drugi obrambni črti, na vzhodu pa celo v prvi.

Severnovzhodno od Ladoškega jezera so izvojevali Finci 3. marca večjo zmago nad prvovrstno motorizirano sovjetsko brigado. Uničili so več tankov in oklopnih avtomobilov.

Finci neupogljivo izjavljajo, da se bodo branili do zadnjega, ker upajo na pomoč kulturnega sveta. Pomoč, katera je bila doslej poslana Finski, se je omejila samo na denar, letala, prehrano in zdravniški material, niso pa bile poslane kake močnejše čete, ki bi bile zamenjale preutrujene finske branilce in zastavile ruski val s svežimi močmi in modernim orožjem.

Nič ni v vojni bolj usodepolno, kakor: Prepozno! Obstoja nevarnost, da bi prepozna vojaška pomoč Fincem povzročila hud udarec evropski kulturi!

bah na vojaštvu in raznem vojnem materialu je sovjetom uspelo, da se je prestavila pred rusko premočjo finska obramba na desnem krilu nekoliko proti severu, kakor nam kaže na zemljevidu s pikami označena črta.

Po skrajšanju finske fronte za 50 km so osredotočili Rusi vse nadaljnje neprestane dnevne in nočne napade na mesto Viborg (Viipuri), katerega so obdali Finci z močnimi utrjenimi postojankami.

Vrhovno vodstvo sovjetske vojske je sklenilo, da se polasti Viipurija, ne oziraje se na žrtve na življenju ter materialu. Rusi so obkolili Viborg s treh strani in so posebno navalili nanj po zamrznjenem Viborskem zalivu. Napad po ledu jim je deloma uspel in so bile sovjetske čete 2. marca v viborških predmestjih, ki so z mestom vred kup razvalin in eno

že je minulo pol leta, kar je pričela Nemčija na Poljskem evropsko vojno, katera grozi, da vsak čas postane — druga svetovna!

Gotovo je danes prezgodaj, prerokovati o izidu ogromnega boja, kateri se bije med Nemčijo na eni strani ter med Francijo in Anglijo na drugi. Glede sklepanja na bodočnost je mogoče oceniti samo sile, katere si stojijo v tej evropski vojni nasproti. Pri tem pa ne smemo prezreti, če govorimo o združení moči angleškega in francoskega svetovnega vladarstva, da razpolaga tudi velika Nemčija z znatno močjo. Slednja ima na razpolago moč ter udarnost naroda, ki je že večkrat vzbudil začudenje vsega sveta, ko je šlo za njegova nepričakovana dejanja.

Nikdo pa danes ne verjame več v moč nemškega zaveznika sovjetske Rusije. O Rusiji prevladuje upravičeno mnenje, kar dokazuje junaška Finska, kjer naj bo končni izid tamonjšnje vojne tak ali tak, da so boljševiški sovjeti s svojo ogromno majko Rusijo orjak,

ki stoji na lončenih nogah. Sigurno, Rusija razpolaga z neizmernimi zakladi surovin. Za izrabo teh dobrin pa ni potrebno samo večletno delo in težke investicije, ampak kolonizacija pod nemškim vodstvom in organizacijo. Doslej pa se je še vedno pokazalo, da ni kolonizacija ali tesno sodelovanje z od Nemcev odvisnih narodov, močna stran Nemčije.

Zelo dvomljivo je, če bi bili Rusi pripravljeni, se v resnici tudi podvreči takemu nemškemu vodstvu. Vsa dosedanja poročila nam dokazujejo, da le deloma životari nemško-sovjetsko sodelovanje na gospodarskem polju.

Zelo dvomljiva je pomoč, katero upa Nemčija od Rusije in katero na vsak način potrebuje, da bi se odločila vojna v njen prid.

Čeravno je po polletni vojni preuranjeno vsako nadaljnje prerokovanje, je pa vendar že danes sigurno, da ta vojna ne bo poprej zaključena, dokler ne bo ena ali druga od borečih se strank smrtno zadeta!

Pol leta vojne v Evropi

Naša sreča ali poguba?

Vinarstvo in sadjarstvo sta dve velevažni panogi našega kmetijstva. Pridelki teh dveh panog so glavni vir dohodkov za tisoče in tisoče našega ljudstva. Naš kmet se vestno in vneto trudi, da te pridelke čimprej proda ali čimbolje porabi. Z veseljem se oprime vsake prilike, ki se mu nudi, da proda svoj vinski in sadni pridelek. Ni sam kriv, če mu to ni mogoče. Ni tudi sam kriv, če neprodanega sadja ne more drugače porabiti (posušiti, konservirati), kot da ga spreša v sadjevec ali orežge v žganje. Neprodane zaloge vina, sadjeveca in zlasti žganja pa tvorijo prav nevarno priliko za čezmerno uživanje alkohola. To je zlasti letos, ko je bila dobra vinska in sadna letina ter se je pridelalo dosti vina in napravilo mnogo žganja. Če bi se dala kmetom prilika, da bi mogli vino in žganje po primeri ceni prodati, bi odpadla prilika in skušnjava za čezmerno uživanje alkohola.

Je pa tudi čezmerno uživanje alkohola, ki izhaja iz nezmernosti. Ne smemo zapirati oči pred dejstvom, da je med našim ljudstvom mnogo nezmernosti pri uživanju alkoholnih pijač. V naši ožji domovini se popijejo velike, prevelike količine alkohola. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je objavila, da so leta 1938. v Sloveniji potočili v gostinskih obratih 218.507 hektolitrov vina, leta 1937. pa samo 184.221 hektolitrov, leta 1937. le 174.845 hl. Prodaja žganja se je v treh letih skoraj podvojila: od 5879 hl je poskočila na 9082 hl. Tu je obseženo samo zatrosarinjeno vino in žganje. V resnici se ga je popilo mnogo več.

Za alkohol se potroši v Sloveniji letno okoli ena milijarda dinarjev.

Če bi bilo v teh številkah obseženo samo to, kar se je popilo iz potrebe in po načelu zmernosti, bi bil vsak prigovor neosnovan. Toda te številke tudi poročajo o nezmernosti in pijančevanju, o od alkoholizma propadlih ljudeh, o uničenih družinah, o zapravljenih posestvih, o pokvarjenih dekletih, o nesrečnih fantih, ki je napravil alkohol iz njih ubijalce in morilce. Te številke tudi propovedujejo o tem, kako lahko miselno se zapravlja denar. V zadnji številki našega lista je nek kmečki dopisnik objavil iz svoje župnije, ki šteje okoli 2860 prebivalcev, statistiko o tem, koliko se popije alkohola. V tej župniji je 20 gostiln, v katerih se je lani stočilo in popilo 68.402 litrov vina, 18.225 litrov piva in 3120 litrov žganja. To predstavlja v denarju vrednost 1.047.249 dinarjev. Pri tem ni všteti jabolčnik in hrškovec, ki se ga v teh krajih mnogo potroši. Spričo teh dejstev naš vrli kmečki dopisnik sprašuje: »Ali bi se pri nas mogla v kakršen koli dober namen nabrati tolikšna vsota v desetih ali dvajsetih letih?«

Samo trezen narod je varčen narod. Samo trezen narod je zdrav narod na duši in telesu ter sposoben, da obrani svoj obstoj ter si zagigura svoj razvoj sredi drugih narodov v sedanjih težkih mednarodnih prilikah. Ves svet se danes divi malemu finskemu narodu, s kakšnim junaštvom brani proti sovražniku-orjaku svojo zemljo in svojo neodvisnost. Ta mali, duševno in telesno tako krepki narod

pa je svetel zgled vzdržnosti. V njihovi državi je s posebnim zakonom prepovedano gostilnam prodajati alkoholne pijače, samo po mestih in industrijskih krajih smejo gostilne prodajati alkohol. Zato je Finska tista dežela v Evropi, kjer se v pijanosti izvrši najmanj pobojev. V boju zoper alkoholizem vzgajajo Fini svojo mladino. Na protialkoholni razstavi v Helsinkih so bili na zidovih razstavne zgradbe pritrjeni letaki s temi besedami finskega državnega predsednika Kallia: »Treba je delati za treznost in to delo se mora vršiti zlasti med mladino, zakaj trezna mladina je čast in steber domovine.«

Zelo umesten in potreben opomin, ki velja zlasti tudi za našo mladino. Vzgojajmo slovensko mladino za treznost: to je klic in vabilo prihodnjega tedna, ki se po naročilu ljubljanskega kongresa Kristusa Kralja vrši v obeh slovenskih škofijah med tiho in cvetno nedeljo kot treznostni teden! Samopremagovanja je treba. In prav to je, kar manjka današnji mladini. Če se mladina ne nauči in navadi krotiti svoje slabe, čutne nagone, bo kmalu postala žrtev jeze in sovraštva, nezmernosti in pijančevanja z vsemi slabimi nasledki, ki so z njimi združeni. Ni napredka v kreposti brez stalnega samopremagovanja. Saj so že stari poganski Rimljani imeli pregovor: »Toliko boš napredoval, kolikor se boš premagoval.« Vzgojajmo slovensko mladino v duhu samopremagovanja k treznosti! Takšna mladina bo čast in steber slovenske domovine!

T. D.:

Ustvarjajmo nove kmečke domove!

Javne borze dela

so postale posebno na štajerskem znane slehernemu prebivalcu. Pred njihovimi uradi se zbirajo posebno proti pomladi nepregledne vrste ljudi iz vseh stanov in poklicev, prevladuje pa predvsem preprosto podeželsko ljudstvo. Vsi ti prinesejo v urad globoko vero, da jim bo »Javna borza dela« preskrbela lepo službo in s tem združeno lepše in boljše življenje. Ta vera pa že v uradu samem dostikrat zadobi težak udarec, ker so uslužbenci urada pogosto mnenja, da so delavci, ki iščejo službe, radi urada, ne pa uradništvo radi delavcev. Nič bolje kot pri borzi dela, se ne godi delavcem na železnici, kjer imajo sitnosti glede polovične vožnje.

Ko končno pridejo do toliko zaželenega zasluzka, jih povsod namesto domačnosti sprejema prezir, zaničevanje in zapostavljanje. Poleg tega morajo vršiti največkrat najnižja in najtežja dela, in to za zelo majhno plačo. Na ta način nastaja iz svobodnega človeka novodoben suženj.

Vzroki iskanja zasluzka

Sila, ki žene ljudi v gornje stanje, je sila za ohranitev življenja. Borba za kruh je posebno na kmetih najhujša. Ljudje se pobijajo za ped zemlje. Otroci kočarjev, ki vedo, da od svoje rojstne hiše ne bodo dobili nič, in da tudi živeža in obleke od doma ne morejo pričakovati, silijo v službe, pa bile kakršne koli.

Mnogi silijo za zaslužkom tudi radi tega, ker si na lastni zemlji ne znajo ustvariti pogojev za življenje, in to po večini zaradi pomanjkljive izobrazbe v kmetijski stroki, a tudi radi pomanjkanja sredstev, ki so potrebna za izboljšanje gospodarstva. Slednje velja posebno za Prekmurje, kjer je še mnogo zemlje neobdelane in gospodarsko zanemarjene; zato bega prebivalstvo čez leto za bežnim zaslužkom, namesto da bi s svojim delom zviševalo donosnost lastne zemlje.

Zaščitena je zemlja, ne pa ljudje

Ko so se začela gospodarstva deliti, so vsi gospodarstveniki svetovali, da se mora kmečka posest zaščititi. Mnoge države so izdale tozadevne zakone in isto se od raznih strani priporoča tudi nam. Pri tem se ravna večinoma napačno. Zakon zaščiti zemljo, a ne ljudi, torej mrtvo stvar, ne pa življenje. Po zakonu se navadno gospodarstvo zaokroži na gotovo površino in po črki zakona postane lastnik te zemlje najstarejši sin. Ostali otroci so z majhno vsoto denarja vrženi tako rekoč čez prag. Če hočejo ostati pod rojstno streho, lahko ostanejo samo kot dobri, marljivi, poslušni in brezplačni hlapeci in deklet. Če tega nočejo, gredo za zaslužkom v tovarno ali v tujino, kjer jim delodajalec narekuje delovne in plačilne pogoje. Tako iz kmeta-poljedelca postane delavec-brezdomec, katerega edini kapital je dvoje delovnih rok. Nima zemlje, ne doma, ne domovine, ker domovina mu je ves svet, a v njegovem srcu pa vstaja in raste mržnja do onih, ki so mu vzeli dom.

Spraviti

v sklad razpoložljivo zemljo in ljudi

je naloga, ki nas čaka. Veliko plodne zemlje je še puste in neobdelane, veliko več bi lahko pridelali na zemlji, ki jo imamo, veliko je še zemlje, ki ni razdeljena po vidiku življenjskega obstoja malih ljudi. Za vse to je pa poleg pametne in pravične zakonodaje treba denarja. Le z denarjem bi mogli odkupiti večje površine zasebne zemlje, katera ni pod agrarno reformo. To je važno posebno za Slovenijo, kjer posedajo velike površine najboljše zemlje bogati tuji in pa razni denarni mogotci, ki so sicer naši državljani, toda z našim narodom, predvsem pa s kmečkim, nimajo nič skupnega. V to svrhu bi naj porabljal denar narodno-obrambne organizacije, naši denarni zavodi in druge javne ustanove. Denar, porabljen v gornji namen, bi tako ustvaril

nekaj trajnega. Tudi država in javne ustanove posedujejo pri nas mnogo več zemlje kot je za dotične ustanove potrebno.

Ustvarjanje novih domov

Iz odkupljenih zasebnih zemljišč, navedenih v prejšnjem odstavku, in iz drugih tozadevnih zemljišč se da ustvariti mnogo novih kmečkih domov. Te domove bi naj dobili v svrhu obdelovanja zavedni, kmetijsko napredni kmečki fantje, ki so izpod rodne krova pregnani. Vsakemu bi se naj podelilo toliko zemlje, da bo na njej lahko živel kmečka družina. Poleg zemlje naj dobi gospodar novega doma še okrog 50.000 din brezobrestnega posojila, da bo mogel posestvo času primerno urediti. Brezobrestno posojilo bi se naj začelo vračati šele po preteku desetih let in bi se v bodočih desetih letih po obrokih v celoti vrnilo. Dokler se posojilo ne vrne, bi bil lastnik novega doma društvo ali ustanova, ki je dala sredstva za dom.

Sredstva za doseg tega cilja

Nakup zemljišč od prej imenovanih zasebnikov bi naj vršila javna oblastva, narodno-obrambne organizacije, denarni zavodi itd. Sredstva naj zbira tozadevna javna ustanova, katera bi skrbela tudi za pravilno naseljevanje in obdelovanje te zemlje. V to svrhu bi naj prispevali vsi, posebno oni z večjimi, stalnimi dohodki. Vsi naj pomagajo s tem, kar imajo odveč, ustvarjati nove kmečke domove, ki bi jih v Sloveniji potrebovali okrog 50.000, če bi hoteli preprečiti propast naše kmečke mladine, ki je hrbtenica naroda. Oni, ki stoje v ospredju naroda, naj začno misliti tudi na to. Zadeva se lahko izvede v okviru Kmetijske zbornice. Ni treba, da se začne z velikimi načrti, začne se naj po malem, enkrat se kupi tu, drugič drugje ali začeti je vendar treba! Ko bo začetek storjen, bo stvar tekla sama po sebi naprej.

Pobožne želje, to ni izvedljivo

— bo mogoče kdo rekel, ko bo to čital. Pa temu ni tako. Stvar je izvedljiva, samo prekomodni smo in premalo poguma imamo, da bi kaj napravili. Vse prepuščamo le božji volji in slučaju. Cvet naroda pa hira v tujini in za tuj dobiček. Naša delovna sila se troši po vsem svetu, doma pa otroci umirajo od lakote, jetike in radi drugih bolezni, ki so v zvezi s pomanjkanjem. Res, da se z navedenimi ukrepi ne bo vse rešilo. Toda zakaj bi ne storili, kar se storiti da! Veliko revščine in bede bo s tem odstranjene, poleg tega se bo pa še pomnožilo naše narodno bogastvo, dvignila se bo narodna zavest in ljubezen do domovine.

Po Jugoslaviji

Srbski zemljoradniki so v precejšnji količini organizirani v Zemljoradniški (kmečki) stranki. Stranka je v kulturnem (prosvetnem) oziru svobodomiselnost ter ne upošteva velikega pomena vere za kmeta in kmečki stan; kaj rada nastopa zoper cerkev in duhovništvo. Zadnji čas so se v tej stranki razvile tri skupine, ki vedno bolj silijo narazen. Prvo skupino vodi dr. Gabrilović v zvezi z dr. Čubrilovičem, ki je kmetijski minister v sedanji vladi. Druga skupina je pod vodstvom Gjorgjeviča, kateri vodi srbsko združništvo ter je strokovnjak v gospodarskih vprašanjih. Tretja skupina, ki je po svojih načelih povsem levičarska, pa je pod vodstvom dr. Dragoljuba Jovanoviča. Ta poslednja skupina se je popolnoma osamosvojila ter hoče ustanoviti lastno kmečko stranko. Temu zgledu bo najbrž sledila tudi druga skupina. Tako bi prva skupina bila dovedena v prav težak položaj, ker bi prišla v križni ogenj obeh skupin, ki sta se, odnosno se bosta ločili od nje. S tem bo stranka zemljoradnikov izgubila na privlačnosti, udarnosti in veljavnosti v političnem življenju. Velika večina srbskih kmetov pripada JRZ, kjer jim podajajo bratske roke slovenski kmetje.

Srbska demokratska stranka je po smrti svojega dolgoletnega voditelja Ljubomira Davidoviča začela prehajati v krizo. Novoizvoljeni načelnik stranke Milan Grol nima tistega ugleda v stranki, ki ga je imel njegov prednik. Milan Grol in njemu sledeči del stranke so v opoziciji proti srbo-hrvatskemu sporazumu, sklenjenemu med Dragišo Cvetkovićem in dr. Mačkom. Del stranke pa odobrava ta sporazum ter dela Hrvatoma bolj prijazno politiko. Zoper ta del stranke je načelstvo začelo postopati z izključevanjem iz stranke.

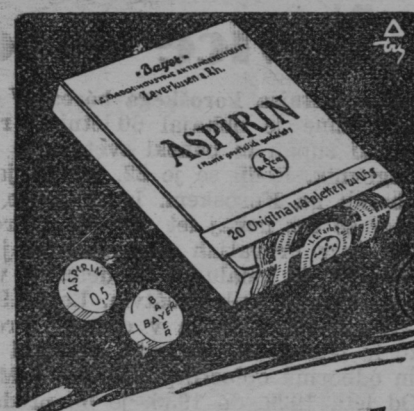
Ako se bo to postopanje nadaljevalo, bo ta del stranke, ki mu pripada tudi dr. Ribar, nekdanji predsednik Narodne skupščine, prisiljen ustanoviti lastno stranko.

Socialisti so začeli zadnji čas prav na široko odpirati usta, kakor sušična oseba, ki hoče v polnih požirkih vdihavati zrak, da bi si z njim osvežila oslabela pljuča. Njihova usta se odpirajo za to, da bruhajo iz sebe kar cele plohe kritiziranja, zabavljanja in hujskanja. Zelo pa se naši socialisti motijo, ako mislijo, da bodo na ta način zopet poživili svojo sušičasto stranko. Ta stranka je prav radi tega izgubila ves kredit med našim ljudstvom, ker je vsa njena politika bila samo široko-ustno obsojanje in zabavljanje ter brezvestno rovarjenje in hujskanje. Sami pa ne znajo ničesar napraviti. Vse tiste naprave in ustanove, ki bi naj bile v korist delavcem in v obče delovnim slojem (gospodarske, strokovne, zavarovalne organizacije), so pod vodstvom socialistov propadale in propadajo vedno bolj. Socialistični voditelji so iz njih izžemali mastne plače, delovno ljudstvo pa je dobilo figo. Ljudem so se odprle oči in zato gredo mimo socialističnega zabavljanja in hujskanja s prezirljivim posmehom.

»Sokolski glasnik« je objavil naslednjo vest, ki jo prinašamo brez pripombe: »Škof dr. Srebrnič na otoku Krku je izjavil, da je tudi Tyrševo ideologijo treba smatrati kot komunistično ideologijo (miselnost).«

Delo za finančne predpogoje banovine Hrvatske

Finančna samostojnost je najvažnejši del politične in upravne samostojnosti. Brez denarja ne more živeti ne človek ne občina ne banovina. Zato se Hrvati sedaj z vsemi močmi potegujejo za finančne predpogoje obstoja in razvoja banovine Hrvatske. Gre za vprašanje, katere vrste davkov in dohodkov bo država odstopila banovini, da z njimi banovina neodvisno razpolaga, kar se tiče predpisa in pobiranja davkov in razpolaganja z donosom teh davkov in dajatev. Vprašanje je postalo pereče, ker s 1. aprilom stopi v veljavo novi državni proračun, ki mora upoštevati finančne potrebe Hrvatske. Novi proračun hrvatske banovine predvideva jako visoke vsote. Nekateri pravijo, da bo znašal dve milijardi dinarjev. Finančni minister dr. Šutej (sam Hrvat) pa je mnenja, da je ta vsota previsoka ter da prvi proračun hrvatske banovine ne bi smel presegati vsote poldruge milijarde dinarjev. Za kritje kakšne višje vsote se ne bi moglo najti kritje; da bi pa banovina Hrvatska najela kakšno večje posojilo, ne kaže, ker banovina ne more začeti svojega delovanja z najemanjem večjega posojila. S tem težkim in zapletenim vprašanjem se sedaj pečata dve komisiji, v to svrhu sestavljeni, ena v Zagrebu in ena v Beogradu. Vršijo se tudi v predsedstvu vlade v Beogradu številne konference ministrov o predmetu, kako uresničiti zahteve Hrvatov po finančni avtonomiji, ne da bi pri tem preveč trpela finančna moč države, ki ima v sedanjih težkih mednarodnih prilikah vedno več izdatkov. Morda se bo to vprašanje za zdaj zopet nekako provizorično rešilo s tem, da bo država zopet odstopila gotovo kvoto (procent) državnih dohodkov za vse tiste zadeve, ki jih Hrvatska samostojno upravlja. Hrvatje pri tem zahtevajo, da se mora ta odstotek povisati, ker je dosedanji (29%) mnogo premajhen.

Proti prehladu

lahko vzamete 1-2

ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod Š. br. 37692 od 22. XII. 1939.

»Vaši sovražniki so na Dunaju, moji v Parizu.« Princ Evgen Savojski je moral po nastopu cesarja Karla VI. s strani dunajskega dvora pretrpeti marsikakšno sovražništvo. »Vaši sovražniki so na Dunaju, moji pa v Parizu,« je dejal francoski maršal Villars avstrijskemu vojskovodji, ko sta se sešla v Rastattu, da bi neodločeno špansko nasledstveno vojno po trinajstih letih končala z mirom.

Pameten vojskovodja. Kratko pred bitko pri Senti 1697 je prejel princ Evgen pismeno povelje dunajskega dvornega sveta, da se naj pod nobenim pogojem ne spušča v bitko. Princ je slutil, kakšna je vsebina, zato je pismo odprl šele tedaj, ko je sultana že natepel in

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

»Ni vreden, da bi še bil tvoj sin!« je dodal oče. »Ker kdo je zakrivil klanje duhovnikov in drugih nedolžnih žrtev, pustošenje in rušenje cerkva, preganjanje krščanstva, odvzem zemlje, suženjstvo, v katerem živimo... O, zakaj mora ukrajinska zemlja nositi take izdajalce!«

»Oh, gorje!« je zaječala Karina. »Rodila sem človeka prokletstva. Kaj, če bo zaradi tega mene zadelo božje prokletstvo?«

»Nataša je vzdrhtela ob teh besedah. Stisnila se je k starki in rekla:

»Mati Karina, ne smete misliti na kaj takega! Vi vendar niste nič zakrivali!«

»O, Nataša!« je zaječala nesrečna mati. »Ne morem pregnati takih misli. Povsod me spremljajo kot kake pošasti in me preganjajo noč in dan.«

»Povsod najdemo žalostne sledove njegove strašne roke!« je bolešno dejal oče.

»Nataša,« se je oglasil Fedor, »ali misliš, da prva misel tvoje matere, ko je zvedela za očetovo smrt, ni bila: 'Vse zlo je od Klavsa'? Vse ljudstvo je prepričano, da

so: Šubin, Karanzin, Askalov in drugi boljševiški pri-ganjači samo Klavsovo orodje in da je on kriv vseh zločinov. Zaradi tega pa njega še bolj preklinjajo kot Šubina in ostale.«

»Moja mati še ne ve za to, kar se je zgodilo...« je odvrnila Nataša. »Tresem se ob misli, kaj bo, ko ji bom sporočila žalostno vest.«

»Nataša, jaz te bom spremljal,« se je ponudil Fedor. »In materi bom jaz vse povedal... O, zakaj je moral tvoj oče umreti! On se je hrabro boril v Denjikinovi vojski. Bil je eden onih zanesljivih ljudi, na katere bi se v primeru upora dalo računati.«

»Olgopor je bil ravno tak,« je pripomnila Nataša, »a Šubin je danes tudi njega ubil.«

»Kaj? Tudi Olgopor je mrtev?« je vzkliknil mladenič. »Ali je ta satanski Šubin res nenasiten? Kdaj bo udarila njegova ura?«

Prijel se je za čelo. Nekaj časa je razmišljal, potem je prijel Natašo za roko.

»Pojdi!« je rekel. »Čas vstaje je napočil. Dalje ne smemo odlašati. Dovolj je trpljenja in žrtev. Zločinci morajo dobiti zasluženo kazen!«

V naslednjem trenutku sta bila Nataša in Fedor že zunaj. Hitela sta preko dvorišča in zavila proti vasi.

Aleksej in Karina sta stala pri oknu in strmela za sinom in dekletom. Karina je dušila v sebi strah, ki se

Novice iz domačih krajev

Šestdesetletnica koroškega borca. V krogu svoje družine je obhajal 60 letnico rojstva prevaljski župan in banski svetovalec g. Jurij Kugovnik. Rodil se je 22. februarja 1880 v Pliberku na Koroškem. Izučil se je kovaštva ter se čez nekaj let preselil v Prevalje. Ker pa je v Prevaljah videl še precej nezorane ledine, je kmalu pričel delovati v vseh slovenskih katoliških društvih. Leta 1923. je bil izvoljen za poslanca v okrajih Prevalje-Laško in leta 1928. je postal oblastni poslanec in odbornik oblastnega odbora v Mariboru. Od leta 1929. do 1930. je bil predsednik cestnega odbora v Prevaljah in je bil pod tedanjim nasilnim režimom JNS leta 1933. odstavljen. Toda ko je prišla na oblast zopet dr. Koroščeva stranka, je postal leta 1935. član banovinskega sveta ter je bil leta 1936. izvoljen za župana občine Prevalje. G. Kugovniku vsi prav iz srca častitamo k jubileju z željo, da bi ga nam ljubi Bog ohranil še čilega in zdravega do skrajnih mej človeškega življenja!

Duhovniška vest. G. Franc Drevenšek, lanski novomašnik, ki je odslužil vojaški rok v Nišu, je bil nastavljen za kaplana v Stari trg pri Slovenjgradcu.

Smrt radi plina. V sobici za služkinje so našli v Mariboru v Vrtni ulici pri stavbeniku

Nassimbeniju mrtvo 22 letno Rozo Niklovo iz Selnice ob Muri. Dekle je pozabilo zvečer zapreti plin, s katerim se je v spanju zastrupilo in je bila vsaka pomoč zaman.

Pri prevažanju drv se smrtno poškodoval. Jožef Kos, livar na Muti, je peljal na sankah drva iz Zgornje na Spodnjo Muto. Radi oledenele ceste je zgubil oblast nad sankami in se je zaletel v železno obcestno ograjo. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da jim je kmalu podlegel.

Nesreča radi eksplozije petrolejke. V kuhinji grada v Marenbergu je svetila slabo električna luč. Kuharica je prižgala petrolejko in dolivala v njo petrolej iz večje posode. Naenkrat je prišlo do eksplozije, ki je bila tako silovita, da je zračni pritisk dvignil zaklenjena kuhinjska vrata s tečajev in jih pognal 10 m daleč na sredino dvorišča. Popokale so vse šipe, nastal je celo ogenj, katerega so pa domači udušili. Kuharica Marija Brodnik je dobila pri nesreči hude opekline.

Za las ušel smrti. Na vrteče se transmisijsko kolo je hotel potegniti transmisijski jermen tovarniški delavec Avgust Ferk iz Mute.

Advokat dr. Slavko Janc

naznanja, da je otvoril v Ljutomeru svojo odvetniško pisarno. 332

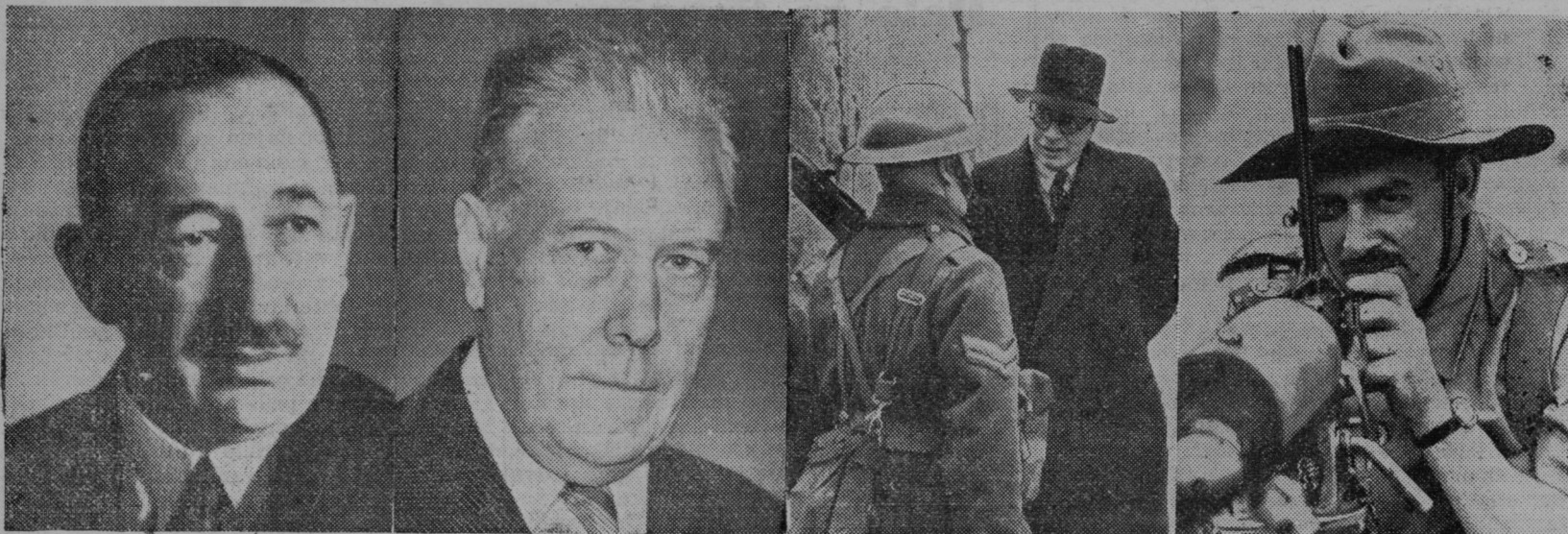
Ravnal je pri tem delu tako neprevidno, da ga je zagrabila transmisija in ga je dvakrat zavrtela okrog ter ga pognala na drugi strani nepoškodovanega na tla. Kako je Bil Ferk v resni nevarnosti, dokazuje dejstvo, da mu je strgal zavrtljaj krog kolesa vso obleko, samo hlače so še ostale na njem.

Stroj za rez odrezal otroku roko. V Kočicah pri Ptujju je bil zaposlen mali posestnik Polajžer z napravljanim rezi za živino. Pri stroju so mu pomagali tudi otroci. Petletni Ivan, najmlajši Polajžerjev sinko, je porinil roko v stroj, kojega nož mu je odrezal roko popolnoma proč. Fantka so prenesli takoj v ptujsko bolnišnico.

Nesreča radi prevrnjenega voza. Z opeko težko naloženi voz se je prevrnil in pokopal pod seboj 38 letnega posestnika Blaža Kostanjevca od Sv. Marka pod Ptujem. Prepeljali so reveža z zlomljenima nogama in s hudimi notranjimi poškodbami v ptujsko bolnišnico.

Avtomobil je podrl in hudo poškodoval pri Breznem 45 letnega mesarskega pomočnika Franca Sovreta iz Lesc pri Bledu, ki je iskal zaslužka.

Dve osebi podlegli v celjski bolnišnici poškodbam. Ana Reberšak, žena vojnega invalida iz okolice Vranskega, se je preveč približala zakurjeni peči in se ji je vnela obleka. 49 letna žena je dobila tako hude opekline, da je na njih umrla v celjski bolnišnici. — 56 letni dninar Albin Žajiža iz Prevalj je prav tako podlegel v celjski bolnišnici zaradi zabadlja-

Bogdan Filoff, predsednik nove bolgarske vlade, ki je prišel na mesto Kjuseivanova

Zastopnik ameriškega predsednika pri Vatikanu M. Taylor, ki je že nastopil svoje mesto

Oliver Stanley, angleški vojni minister, v pogovoru z vojakom na zapadnem bojišču

Tako izgleda avstralski vojak, ki se na strani Angležev bori na zapadnem bojišču

je je pollaščaj. Vedela je, kaka odločnost se skriva v njenem sinu. Zavedala pa se je tudi, da se bo izpostavil veliki nevarnosti, če bo hotel izvesti svoj načrt.

Fedorov sklep je bil razumljiv. On je hotel popraviti, kar je njegov starejši brat zagrešil: boriti se je hotel za svobodo svoje domovine, ki jo je Klavs izdal in pomagal zaslužniti.

Mladenič je molče stopal ob Nataši. Vsega je prevzela želja po vstaji in je že koval načrte zanjo. Pred njegovimi dušnimi očmi so vstajale ovire, a on je z mladeniškim ognjem drugo za drugo odstranil in se zmagovito bližal cilju.

★

Kmetje iz vasi ukrajinske ravnice so se skrivaj že prej razgovarjali o tem, kako bi se rešili rdeče sužnosti. Fedor je bil eden izmed članov te zarote, zaupnik za Balto. Voditelji so se skrivaj shajali, sedaj v eni vasi, potem spet v drugi. Dogovorili so se, da čim se bo uprla ena vas, ji bodo takoj vstajali v tem letu izvesti, bodo morali hiteti, ker se bo začela mlačva in križi žita bodo naglo izginjali s polja.

Smrt Krilova in Olgopora je zadevo pospešila. Fedor je v ogorčenju nad nečloveškim zločinom sklenil, da bo vse tako uredil, da se bo vstaja začela že naslednje noči.

Zvečer bo poslal zanesljive može v sosedne vasi, ki bodo sporočili, da bodo naslednjo noč na baltških njivah zagoreli križi žita. Ko bodo zagledali plamen, naj zažgo tudi na svojih njivah križe. Nato pa naj izkopljejo iz zemlje puške, ki so skrite od Denjkinovega poraza sem.

Fedorja je Krilova smrt tem bolj pretresla, ker je že dolgo ljubil Natašo. Tako je dekletova bol postala tudi njegova. Ker je vedel, kaka čustva je Nataša gojila do njegovega brata, je skrival svojo ljubezen. Upal pa je, da bo v deklici polagoma zamrla misel na Klavs in takrat ji bo lahko odkril svoja čustva.

Ko je sklenil, da bo naslednjega dne dal znak za vstajo, je za nekaj časa odtrgal misli od te resne zadeve. Prijel je Natašo za roko in mehko dejal:

»Nataša, bodi močna! Čeravno si izgubila očeta, ne boš ostala brez opore. Dokler bodo moje roke sposobne za delo, ne bo sile ne tebi, ne materi in bratu.«

»Fedor, ti si dober!« je odvrnila deklica in ga hvaležno pogledala. »Kaka sreča, da se bomo mogli zateči k vam v naši stiski! Tako ne bomo sami!«

»Ne, Nataša, ne boste sami! Vi in mi bomo eno. In vsa Balta bo z nami! Rekel sem ti, da bo smrt tvojega očeta znak za vstajo. Sklenil sem, da se ne bomo dalje obotavljali. Vem, da je nevarno, kar začenjam. A prišel je čas, da nastopimo. Povej, ali prav ravnam?«

ga vrgel še preko Beograda. Po tej sijajni zmagi, ki je Dunaj obvarovala tretjega obleganja po Turkih, so princa v cesarskem mestu sprejeli z nepopisnim navdušenjem, na dvoru pa precej nemilostno. Namesto vsake druge prošnje za oprostitev je vojskovodja položil samo pečat turške države cesarju Leopoldu pred noge in cesar mu je nato odpustil ter ga obsul s častmi.

Poskusi s številko devet. Mnogi ljudje smatrajo devetico za srečno številko. To število pa ima še nekatere druge posebnosti, ki se nam razodenejo pri računanju. Če devetico pomnožimo, bomo ugotovili, da je prečna vsota števil, ki jih dobimo enaka 9. Tako nam da 5 × 9 število 45, 4 in 5

ja, katerega je dobil v trebuh 23. februarja od neznanca.

Huda nesreča radi neprevidnega ravnanja s puško. 25 letni viničar Štefan Kranjc od Sv. Jakoba v Slov. goricah je hotel ustreliti vrano in je naslonil puško ob drevo. Puška se je izprožila in naboj je zadel Kranjca v prsa. S smrtjo se borečega reveža so prepeljali v mariiborsko bolnišnico.

Šolar si zlomil pri smučanju nogo. V Rečici ob Savinji si je zlomil nogo pri smučanju 12 letni Ivan Grobelnik, sin malega posestnika v Poljanah.

Smrtno ponesrečil pri podiranju v gozdu. V Šmartnu pri Litiji je pri podiranju smrek v gozdu smrtno ponesrečil 34 letni Franc Primož z Vrat nad Bogenšperkom. Izpodžagana smreka se je zrušila nanj, veje so mu strle prsni koš in rebra in so se mu zarinile v pljuča. Po prenosu iz gozda na dom je smrtno poškodovani izdihnil.

Nadaljevanje ceste skozi Pušo na Pohorju. Iz Ribnice na Pohorju nam poročajo: Banska uprava je obvestila občino po bivšem poslancu g. Gajšek, da je za nadaljevanje ceste skozi Pušo pri banovinski hranilnici dravske banovine v Ljubljani naložen znesek 150.000 din, cestni odbor pa bo prispeval to leto tudi 100.000 din. Tako torej je za letošnje prekrbljeno 250.000 din in se bo z delom takoj pričelo, ko se bodo vremenske razmere zboljšale in ustalile. Naši brezposelni delavci že komaj čakajo na zaslužek.

Nad dva milijona din bo stala regulacija Drave med Ptujem in Budino. Pri banski upravi v Ljubljani je bilo izdražbanje regulacijskih del na Dravi od Ptuja do Budine, ki so preračunana na vsoto 2.926.000 din. Dela je izdražbala ljubljanska tvrdka A. Pretnar, ki je ponudila na zgoraj omenjeno vsoto 1.4% popusta. Ako bo ministrstvo licitacijo odobrilo, bodo z delom takoj pričeli in bo podeželsko delavstvo oskrbljeno z delom in zaslužkom skozi poletje ter jesen.

Izreden hrast. V graščini Negova, ki je last kneza Trautmansdorfa, je kupil lesni trgovec Franc Klobasa iz Očeslavcev hrast, ki je bil visok 32 metrov in je imel 11 kubikov prostornine. Spodnji, 6 m dolgi del orjaškega drevesa je peljalo iz gozda do banovinske ceste 12 konj. Kupec hrasta je moral dati napraviti za prepeljavo posebno močne sani. Delavci so delali štiri dni priprave, da se je odvoz v Gornjo Radgono sploh lahko začel.

Elektrifikacija Halož. Na večkratno zahtevno in klic Haložanov v našem listu se je le začela zanimati banska uprava za elektrifikacijo Halož. Na pobudo banovine se je že vršil sestanek zanimancev pri Sv. Barbari v Halo-

zah, na katerem nam je delegat »Ptuske zadružne elektrarne« podal razna pojasnila. V kratkem pride tja tudi banovinski strokovnjak banski načelnik g. inž. Rueh radi potrebnih priprav za sestavo načrtov. Haložani pozdravljajo to akcijo in želijo, da bi bila vsaka hiša opremljena z električno lučjo in bi se naj priglasi sleherni gospodar. Čim več bo naročnikov za električni tok, tem cenejše bodo naprave. Tudi občina Sv. Andraž v Haložah se je pridružila. Ker ima banovina v tem kraju svoje posestvo in trsnico in bo letos zidana Kmetijska šola, imajo Haložani upanje, da bo radi tega prišla napeljava ugodnejša, ker bo tudi banovina potrebovala elektriko pri svojih napravah.

Stare 50 dinarske kovance bodo zamenjali vsi poštni uradi v državi do 16. avgusta 1940. Poštni uradi so to dolžni storiti po nalogu poštnega ministra.

Carine prosto žveplo za vinograde se bo letos pri nas uvažalo po odredbi finančnega ministra.

Invalidski odsek je začel po posebni ministrski odredbi delovati s 1. marcem pri banski upravi v Ljubljani.

Požari

Do golega zidovja je pogorelo v št. Petru v Savinjski dolini veliko župnijsko gospodarsko poslopje, v katerem je bilo precej sena, krme, žita in raznih gospodarskih potrebščin. Rešili so samo živino.

V Zg. Gorici pri Račah se je pojavil rdeči petelin v hiši posestnika Ivana Pernata. Ogenj je preskočil tudi na sosednje gospodarsko poslopje. Skupna škoda znaša 25.000 din.

V Podvincih pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je zgorela posestniku Francu Petroviču 5000 dinarjev vredna domačija.

Večkrat je že prepozno, nikoli pa ni prezgodaj, da se začne s pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Orožnik ustrelil na pobegu nasilnega tolovaja. V lanskem februarju je pobegnil iz zaporov v Subotici nevaren vlomilec ter ropar Herič. Pred kratkim se je zatekel begunec v okolico Ptuja, kjer je njegov dom. Orožniška patrulja od Sv. Urbana je zagledala sredi minulega tedna Heriča v Plojevem hlevu na Mestnem vrhu. Obkroženi tolovaj se ni odzval pozivu na predajo in je celo streljal na orožnike, ki so se tudi poslužili orožja in je že prva krogla smrtno pogodila nasilnega roparja. Ustreljeni je bil star 30 let in je dobro leto ogrožal imetje ter življenje podeželanov od Ptuja pa do Središča in Strigove.

Cerkveni rop na Prihovi pri Konjicah. V noči na 28. februar je nekdo vlomil v tukajšnjo župno cerkev. Dvignil je z železnim drogrom s tečajev stranska vrata nasproti zakristiji, ki so bila zapahnjena z močnim železnim drogrom. Razdril je nabiralnik za velikim oltarjem in zamorčka na stranskem oltarju ter odnesel nabrani cerkveni denar. Tabernakelj je ostal nedotaknjen. Njegov plen pa ni poplačal truda, ker se iz nabiralnikov večkrat pobira. Dobil je morda vsega skupaj komaj 10 din. Sledi v snegu so kazale, da je bil samo eden, ki bo kmalu v rokah pravice.

Velik vlom v Ljubljani. V noči na 1. marec je bil izvršen v Ljubljani vlom v znano drogerijo in fototrgovino »Hermes« na vogalu Miklošičeve in Pražakove ulice. Ukradenih je bilo 50 fotografskih aparatov, ki so vredni 100.000 din. Zavarovalnina znaša 60.000 din. Tvrdka je razpisala nagrado 10.000 din onemu, ki bi pokazal sled za razvozlanje vloma.

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3-4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josetovo« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35

pa je 9. Na isti način nam da 9×9 število 81, prečna vsota 9, a 13krat 9 je 117, in spet je prečna vsota 9.

Zimski plašči v Nemčiji. Nemške oblasti nameravajo malo zrahljati odredbo, po kateri sme vsak Nemec dobiti nov zimski plašč le pod pogojem, da svojega starega brezplačno odda. Po novem bodo v družinah z mnogimi otroki kak star plašč lahko obdržali, če bodo mogli dokazati, da se da še predelati in uporabiti za otroke. Razen tega bodo plašč lahko obdržali tisti ljudje, ki lahko dokažejo, da jim bo služil na poti do dela ali med delom samim in bo tako pomagal štediti novi plašč, oziroma da ga bodo lahko predelanega uporabili za družino. Gospodarski uradi, ki odlo-

»Prav! O, kako rada bi ti pomagala! Toda kako, ko sem slabotna ženska.«

»Nataša, v veliko pomoč mi boš. Če si bom mogel reči: »Nataša je z menoj«, se bo moj pogum podvojil in se ne bom bal nobene nevarnosti.«

Deklica ga je začudeno pogledala in vprašala:

»Fedor, kako bi ti mogla misel name pomagati?«

Mladenec ni takoj odgovoril. Čutil je, da je napočil zanj odločilni trenutek, a ni našel besed, s katerimi bi Nataša odkril svoja čustva. Šele čez čas je z negotovim glasom odvrnil:

»Nataša, povedal ti bom to, kar že leta sem skrivam v srcu: ljubim te in vsaka moja misel je pri tebi. Ti si meni vse, čeravno tebi ni zame.«

Deklica je zardela, sklonila glavo in tiho vprašala:

»Kako veš, da meni ni zate?«

»To sklepam iz tvojega hladnega vedenja, iz tvoje prisiljene prijaznosti in po...«

Nataša je proseče pogledala fanta in s tresočim glasom rekla:

»Fedor, nehaj! Spomni se na preteklost! Leta sem nosim v srcu rano. Lepe sanje so se razpršile...«

»Vem vse to. Videl sem tvoje trpljenje in sem s teboj vred trpel. Pri tem se je moje srce vse bolj ogrevalo zate. Ljubezni nisem dušil, ker se je z njo vred tudi

budilo upanje, da bo sčasoma zacelila tvoja srčna rana in boš mogla tudi ti mene ljubiti.«

Nataša se je oklenila mladeničeve roke. Vsa je drhtela.

»Nataša!« je zašepetal Fedor, »čutim, da ti roka drhti.«

»Da, drhti, ker mi tudi srce drhti!« je odgovorila šepetaje.

Dospela sta do tesne ulice, ki je vodila proti Natašinemu domu. Ustavila sta se.

»Fedor, kako sem ti hvaležna za vse, kar delaš zame!« je zajecljala Nataša.

Oči je dvignila in se zagledala v fantov obraz. V njih so se svetlikale solze kot dragoceni biseri.

»Nataša, kaj pa delam zate posebnega?« se je skušal smehljati mladenič.

»Ali nisi ti moja edina opora v teh težkih trenutkih?«

»Nataša, vedno bi hotel biti tvoja opora! Toda ta vedno je tako daleč!...«

»Fedor, jaz ne bi hotela biti vzrok vstaje, na katero se pripravljajš. Kaj, če se ponesreči in te bo stala življenje?«

»Torej ima moje življenje zate kako vrednost?« je vzkliknil Fedor.

Kaj je čisti donos?

Po zadnjih spremembah zakona o neposrednih davkih, razglašeni v »Službenih novinah« 23. decembra 1939, po katerih se zemljišča kmetovalcev, ki ne presegajo na področju ene davčne uprave 1000 din katastrskega čistega donosa, oproščajo davka (zemljarine), izvzemši občinskih doklad, marsikoga zanima, kaj je katastrski čisti donos. Za odmero zemljarine in katastrskega čistega donosa služi zemljiški kataster, ki je izdelan za vsako katastrsko občino posebej. Najbolj važna je izmera in ocenitev zemljišča. Pri ocenitvi so zemljišča razdeljena na: njive, travnike, vrtove in sadovnjake, vinograde, pašnike, planine, gozdove, jezera in močvirja, stavbišča. Ta razdelba zemlje po kulturah se pa z ozirom na kakovost zemlje razdeli še na največ osem razredov. Čisti dohodek se računa tako, da se najprej izračuna denarna vrednost srednjega letnega pridelka pri različnih kulturah. Ta vsota se zmanjša nato za 20%. Od zneska, ki nam še ostane, se odbijejo stroški pridelovanja. Ostanek je čisti katastrski donos. Za cene pridelkov in stroškov se morajo vzeti cene, ki so obstojale v poslednjih šestih letih. Na podlagi teh del se izdela katastrski izdelek, ki se mora razgrniti na občini za dobo 30 dni. V tem roku smejo kmetovalci vložiti pritožbo zoper določeno katastrsko posestno stanje in zoper ocenitev zemljišč, n. pr. da je parcela dvakrat vpisana ali ocenjena kot njiva ali vrt, dasi je v resnici travnik ali gozd itd. Vse take spremembe se morajo v katastru zabeležiti.

Čisti donos se pri nas računa še v kronah in vinarjih (oziroma gollinarjih in krajcarjih), ki se pomnože s količnikom 20. Pregled tega dela je deloma razviden iz »zemljiško-posestnega lista«. Za primer vzemimo posestvo, ki obstoji iz 1 ha 63 arov 28 kv. metrov njiv (čisti donos 40.04 krone ali 800.80 din); 83 arov in 26 kv. metrov travnika (č. d. 19.92 kron ali 398.40 din); 1 ha 26 arov 63 kv. metrov vrta in sadovnjaka (č. d. 26.40 kron ali 528 din); 36 arov 38 kv. metrov vinograde (č. d. 8.22 kron ali 164.40 din); 69 arov 57 kv. metrov pašnika (č. d. 4.32 kron ali 86.40 din) in iz 1 ha 25 arov in 11 kv. metrov gozda (č. d. 5.96 kron ali 119.20 din). Torej posestvo, ki meri skupno 6 ha 7 arov in 24 kv. metrov, ima 104 krone in 86 vinarjev katastrskega čistega donosa ali pa — pomnoženo z 20 — 2097 din 20 par. Od tega čistega donosa se plačuje potem zemljarina, ki se deli na osnovni davek, ki se za vsako leto določa sproti s finančnim zakonom, in pa dopolnilni davek. Če znaša osnovni davek 10%, bi posestnik v gornjem primeru plačal 209.72 din

osnovnega davka ter 3% dopolnilnega davka, kar zneso 62.92 din, torej skupno od 6 ha 7 arov in 24 kv. metrov na leto 272.64 din zemljarine. Poleg zemljarine se pa plačujejo še občinske, banovinske in cestne doklade v zelo visokih odstotkih, katerih pa ne moremo navajati, ker so odvisni od vsakoletnih občinskih, banovinskih in drugih proračunov. Te doklade se nalagajo v toliko in toliko odstotkih na zemljarino; recimo 100% občinska doklada zviša 272.64 din davka na 545.28 din davka, itd.

Po svetu

Ujetniki iz Poljske kot delavci na Koroškem. »Slov. dom« od 4. marca poroča: Nekaj moških delavcev s Poljske je že par tednov na Koroškem, vendar so bili dodeljeni nemškemu delu države. Postopek pri dodeljevanju delovnih moči na Koroškem je tale: Kdor je v zadregi radi delovnih moči, predvsem če so bili njegovi delavci vpoklicani v vojsko, javi svojo zadrego delovnemu uradu. Če je povpraševanje dovolj veliko, da je za kritje potreb cel transport, se dotičnemu delovnemu uradu dodeli skupina delavcev in delavk. Če so to Poljaki, pridejo interesi določenega dne na določen kraj in počakajo na prihod transporta. Nato si izbere vsak po svojem okusu in potrebi svojo delovno moč, moško ali žensko, nakar so mu dotične osebe dodeljene. Prevzeti mora seveda odgovornost, da se bo ravnal po predpisih, ki so bili izdani za vse državo.

Poljska — pozorišče mučeništva. Poljsko prebivalstvo silno trpi pod novim režimom. V vzhodni Poljski, ki je prišla v suženjstvo boljševiških brezbožnikov, divja boj zoper vsako obliko vere, zlasti zoper katoliško Cerkev. Po najnovejših poročilih so sovjetske oblasti poslale v pregnanstvo v Sibirijo 3679 duhovnikov. Vse katoliške šole so zaprte, redovniki pregnani iz svojih naselij, hiše redovnic spremenjene v vojašnice rdečih vojakov. Uboga Poljska, ki omahuje pod težkim jarmom brezbožništva in poganstva!

Na Poljskem se z naredbo maršala Goeringa razlašča zemlja vsem poljskim lastnikom v zapadni Poljski, ki je priključena Nemčiji (znani poljski koridor do morja, Gornja Šlezija, Poznanj). To ozemlje meri okoli 80.000 kvadratnih kilometrov in ima okoli sedem milijonov prebivalcev. Tu se pripravlja prostor

Iz vsega tega je razvidno, da je katastrski čisti donos že pri malem posestvu zelo visok in ga ni zamenjati z določenimi davki, razvidnimi na zadnji strani čekovne položnice davkarije. Kmet, ki hoče vedeti za katastrski čisti donos, naj torej vzame v roke »zemljiško-posestni list«, ki ga — če ga nima doma — dobi za 20 din pri katastrski upravi. Na podlagi posestnega lista bo dognal, kako je njegova zemlja ocenjena, vede! bo obenem za stanje svojega posestva, izračunal si bo lahko na njegovi podlagi višino davkov in vedel bo, če je prost plačevanja zemljarine, kot je bilo določeno.

za naselitev nemškega prebivalstva, zlasti onih Nemcev, ki se izseljujejo iz baltičkih držav, Rusije in Italije. Poljaki bodo mogli tu ostati ne kot posestniki, marveč kot delavci.

Češko-moravski protektorat. Protektor pl. Neurath je izdal odredbo, s katero se poslopje pravniške fakultete na vseučilišču v Pragi spremeni v sedež poveljstva SS-oddelkov (narodno-socialističnih zaščitnih oddelkov), SS-policijskega ravnateljstva in drugih SS-uradov. Izdana je tudi bila odredba, da mora imeti vsako podjetje, ki posluje s prometom vsaj treh milijonov kron, nemškega komisarja. Nad Prago, Brnom, Plznom in drugimi mesti so metala angleška letala letake v češkem jeziku. Znani Konrad Henlein, voditelj sudetskih Nemcev, je kupil veleposestvo Strachovskega samostana v Pragi. Kupna cena tega veleposestva, ki leži na ozemlju zapadne Češke, je bila določena na en milijon kron. Pred dvema letoma (1938) pa je bilo to veleposestvo cenjeno na štiri milijone kron.

Veliko pomanjkanje v Rusiji. Po londonskem listu »Times« izvem, da so razmere v sovjetski Rusiji, odkar se je zapletla v vojno s Finsko, čimdalje neznosnejše. Neki potnik, ki se je vrnil iz Leningrada, pripoveduje, da ni dobili ne sladkorja, ne mleka, niti kake druge pijače, predvsem pa primanjkuje kuriva. V Leningradu so vse bolnišnice in šole prenapolnjene ozebljih vojakov. Zgodi se, da ves teden ni dobili kruha. V Moskvi skozi ves mesec januar ni bilo mogoče dobiti ne mesa, mleka, masla, soli, sladkorja, kuriva, niti petroleja. Cene živežu so skočile za 60%. Po drugih mestih sovjetske Rusije je pa še slabše kot v Moskvi. Vse to pomanjkanje ni nastalo radi tega, ker ni hrane, ampak radi ne-

»Tako vrednost, da ti dam svoje življenje, če hočeš,« je tiho odgovorila Nataša.

»Nataša! Ti...«

»Postanem tvoja žena!« ga je prekinila deklica.

»Nataša, ali prav slišim? Ti bi hotela postati moja žena?«

»Da!«

»Nataša, ta dan je zame začetek novega življenja. Moja dolgoletna želja se je uresničila... Sedaj najprej dovoli, da preženem boljševike iz naše domovine in pripeljem nazaj naše duhovnike. Potem se bova poročila. O Bog, pomagaj, da se bo vse to posrečilo!«

Zavila sta v ulico in se počasi bližala domu. Molčala sta, zatopljeni vsak v svoje misli.

Nataša se ni čutila več osamljeno. Spet je zaupala v življenje, ker bo nekega dne postala Fedorjeva žena. Napram njemu je vedno gojila prijateljska čustva. Ta čustva so postajala vse močnejša, a se ni zavedala, da so polagoma prehajala v ljubezen. Šele sedaj se je zavedla, da Fedor zadnji čas zanjo ni bil samo prijatelj, temveč nekaj več...

Fedor je mislil na Natašo, na vstajo, na zmago, na srečne čase, ki bodo zasijali njegovi domovini po izgonu boljševikov, in njemu ob strani ljubljene žene...

Ko sta Nataša in Fedor stopila v kuhinjo, se je mati vzdramila. Vstala je in jima šla naproti.

»Kje je oče?« je s strahom vprašala. »Zakaj ni prišel z vama?«

Nataša in Fedor sta stala pri vratih, sklanjala glave in molčala.

Iz sosedne sobe se je slišal Petrov glas:

»Kje je oče?«

Spet nobenega odgovora. Tišina, ki je vladala v kuhinji, je motil suhi kašelj, ki je prihajal iz sobe.

Iz materinih oči je zrla groza. Njen glas se je tresel, ko je spet vprašala:

»Kje je oče? Govorita!... Povejta, kaj se mu je primerilo?«

Fedor je dvignil glavo in spregovoril:

»Nataša je šla v vas poizvedovat po očetu...«

»Vem!« je vročično pripomnila mati.

»Ker v vasi niso vedeli zanj, se je podala k reki, ker je mislila, da je tam.«

»In?« je drhte vprašala Elza.

»Ni ga našla.«

»Zakaj ni šla k šubinu? On gotovo ve zanj, ker je ribiče sremljal.«

»Tudi pri njem je bila.«

»In kaj je zvedela?«

čajo o novih nabavah, bodo vsak takšen primer najprej točno preučili.

Potovanje bankovca. Neka ameriška trgovska zbornica je napravila poseben poskus, da bi zasledovala potovanje nekega bankovca. Na ta bankovec, ki ga je prvič dala v promet, je pritrčila listek z opozorilom, naj bi vsak, ki bo bankovec dobil v roke, nanj zapisal, kaj je z njim plačal. Čez dva tedna je bankovec prejel neki brivec. Iz zapisnikov je bilo razvidno, da je bankovec v tem času sedemindvajsetkrat menjal lastnika. Petkrat so ga uporabili za plačilo mezde, tobaka in cigaret, razen teza so ga večkrat kupili slanino, pralni prašek, naramnice, zobno kremo in potreščine za avto.

(Dalje sledi)

urejenih razmer, ki so se z vojno še poslabšale. Iz tega se sklepa, da Rusija ni zmožna voditi dolge in obširne vojne, kajti že v miru težko izhaja.

V Mehiki se stanje katolicizma zboljšuje. Odposlanstvo duhovnikov in vernikov iz Mehike je bilo nedavno v Rimu. Ti mehiški ka-

toličani so bili sprejeti od papeža Pija XII. v posebni avdienci. Sporočili so, da se razmere v Mehiki, kar se tiče vere in Cerkve, stalno zboljšujejo. Proticerkveni zakoni so sicer še vedno v veljavi, vendar se ne izvajajo več strogo. Cerkve so skoro vse odprte in duhovniki lahko izvršujejo dušnopastirsko službo.

Kongres Kristusa Kralja

Zadnji mednarodni kongres Kristusa Kralja je bil lani v slovenski prestolnici Ljubljani. Bil je izveden s takšnim sijajem in redom, da je to v veliko čast slovenskemu narodu. Sedaj je v pretresu vprašanje, kje bi naj bil naslednji kongres, ki se naj vrši letos. Ali je letos sploh mogoč mednarodni kongres? V državah, ki so v vojno zapletene, to ni mogoče. Tako izpade Francija, kjer so mislili prirediti letos mednarodni evharistični kongres, in sicer v Nizi. Vojna je to onemogočila. Nekateri so kazali na Milan kot mesto letošnjega kongresa Kristusa Kralja. Toda vznikli so takoj tehtni pomisleki. Italija sicer

ni zapletena v vojno, ne ve se pa, kaj bi se vse še moglo zgoditi. Ostala je kot mogoče pozorišče kongresa Kristusa Kralja le Španija, kjer se Kristus Kralj med ljudstvom zelo časti. Glavno mesto Madrid, ki je med državljansko vojno silno trpelo, še ni v takem stanju, da bi moglo biti pozorišče mednarodnega kongresa. Ostane torej mesto Saragossa na severu Španije (blizu obmejnega gorovja Pirenej, blizu francoskega Marijinega svetišča Lurd), kjer bi se tak kongres mogel vršiti. Pričakovati je, da bo kongres v Saragossi vreden naslednik kongresa v naši slovenski prestolnici.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Vurberški gospod župnik umrl

Na Vurbergu je umrl 2. marca po daljšem bolehanju g. župnik in duhovni svetnik Alojzij Kokelj. Rodil se je 4. junija 1863 v Javorju pri Ljubljani. Mašniško posvečenje je prejel leta 1893. Kaplanoval je na več mestih po naši škofiji in je prišel na Vurberg za župnika leta 1904. Na tej fari je ostal do smrti.

Rajni je bil goreč in zgleden duhovnik in si je znal s svojo mirnostjo ter z vztrajnim delom pridobiti srca vernikov. Na Vurbergu je storil veliko za oplešanje hiše božje, za prosveto in je bil vsem gospodarjem v župniji zgled naprednega vinogradnika ter kmetovalca. Daleč na okrog je bil znan po svoji izredni gostoljubnosti.

Ko se je naselila na Vurbergu po vojni bolnišnica ruskega Rdečega križa, se je iz ljubezni do Rusov naučil ruščine in bil do smrti v najožjih stikih z vodstvom bolnišnice in z ruskimi begunci.

Zelo pridno je dopisoval v krščanske liste in posebno še v »Gospodarja«, kateremu je pošiljal skoro tedenske prispevke, v katerih je svaril naš narod pred pogubonosnostjo boljševizma. Bil je trdno prepričan, da bo v tej vojni odklenkalo sovjetom in da bodo zavladale v majki Rusiji zopet urejene razmere in da bo Rusija prevzela glede slovanstva predvno vodilno vlogo. Žalibog ga je Gospod poklical po zasluženo plačilo, preden se mu je izpolnila njegova najbolj srčna želja.

Za plodonosno delo v cerkvi je bil imenovan od škofa za duhovnega svetnika, kralj ga je od-

likoval z redom sv. Save in tudi od ruskega Rdečega križa je prejel odlikovanje.

Vurberški gospod župnik bo ostal v hvaležnem ter trajnem spominu pri vseh, ki so poznali njegovo blago dušo in delavnost!

*

Smrt cerkvenega ključarja. V ponedeljek, dne 26. februarja, smo v Dravogradu zagrebli Pongraca Kobolt, posestnika na Viču. Zelo lep pogreb je pokazal, da je bil rajni priljubljen med farani. Bil je dolga leta ključar prostiške cerkve in odbornik v raznih dobrodelnih društvih. Bodi mu zemljica lahka!

Smrt v visoki starosti. V šmartnu pri Slovenjgradu je bil pokopan Gril Anton, domačec Lampret. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja«. Rajni Anton je bil star 78 let in je bil priden ter skrben gospodar, kakršnih je že malo v tem času. Rad je hodil v cerkev ter je bil radodaren in dobrotljiv. Kako radi smo ga imeli, je pričal njegov pogreb. Kljub hudi zimi ga je prišlo spremenit na njegovi zadnji poti veliko ljudi in tudi mnogo vencev mu je bilo poklonjenih. Bog mu bodi obilen plačnik, mi ga pa ohranimo v najlepšem spominu!

Smrt je vzela starega moža. Pred kratkim smo pri Sv. Trojici v Slov. goricah spremljali na zadnji poti obče spoštovanega 82 letnega preužitkarja Franca Frasa iz Oseka. Rajni je bil neumorno delaven in skrben do konca življenja. Bil je nad 50 let zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Pred štirimi leti je slovesno obhajal zlato poroko s svojo ženo, ki pa je že čez pol-

Kratke tedenske novice

Nadvojvoda Oton Habsburški se je v portugalski prestolnici vkrcal na ameriško prekoceansko letalo, v katerem je odpotoval v Združene ameriške države.

Dr. Mihael Hainisch, ki je bil v dveh povojnih dobah predsednik avstrijske republike, je sredi minulega tedna umrl v Glognitzu blizu Wiener Neustadta. Rajni je dosegel visoko starost 82 let.

Za 20 letnico vodstva vrhovne madžarske vlade je poslal regentu Horthyju naš knez namestnik Pavle častitke in najvišje jugoslovansko odlikovanje red Karadjordjeve zvezde.

66 letni Myron Taylor, osebni zastopnik ameriškega predsednika Roosevelta pri Vatikanu, je bil večletni upravnik javne knjižnice v Njujorku, sodeloval je pri ameriških dobrodelnih organizacijah in je spremljal sedanjega papeža Pija XII., ko je potoval po Zedinjenih ameriških državah kot vatikanski državni tajnik kardinal Pacelli.

Rooseveltov odposlanec Summer Welles je v minulem tednu imel v Berlinu razgovore s Hitlerjem, maršalom Goeringom in s Hitlerjevim namestnikom Hessom. Welles se je že odpeljal iz Berlina skozi Švico v Pariz in London.

Nemški zunanji minister Ribbentrop bo odpotoval te dni v Rim na razgovor z Mussolinijem. Do tega obiska bo prišlo, preden bo Rooseveltov odposlanec odpotoval iz Londona in preden se bo na svojem povratku v Ameriko še enkrat vrnil v Rim.

Pomočnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Potemkin je bil odstavljen s svojega dosedanjega mesta in imenovan za prosvetnega komisarja.

Dne 3. marca je poteklo pol leta nove evropske vojne, ki še ni prinesla odločitve.

Francoški ministrski predsednik Daladier je ob polletnici vojne izjavil: Pred šestimi meseci se je začela vojna po volji Nemčije, ki zahteva, kakor je rekel Hitler v svoji knjigi »Mein Kampf«, da se loči Francija od drugih in potolče, toda Francija se je dvignila za svojo obrambo z ogromnim pogumom. Po šestih mesecih vojne so naše meje nepoškodovane, naša morja svobodna, vsi Francozi in Francozinje pa lahko svobodno posvečajo vse svoje sile za zmago domovine.

Zavezniki bodo nastopili proti sovjetski Rusiji po poročilih iz Rima takoj, kakor hitro bi se izkazalo, da skušata Rusija ali Nemčija dobiti kakšno oporišča na področju Norveške.

Izvoz nemškega premoga v Italijo je od dne 1. marca podvržen rednemu zavezniškemu nadzorstvu nad vojno-tihotapskim blagom. Anglija je pripravljena, da oskrbi Italijo s premogom iz drugih držav.

Eksplozija treskovega plina v premogovniku Raša v Istri je zahtevala v globlini 280 metrov 60 mrtvih rudarjev, 100 pa ranjenih.

800 mornarjev iz nevtralnih držav je bilo v tej vojni po trditvah Angležev ob življenje zaradi potopitve ladij po nemških podmornicah in minah.

Angleški bombniki so v preteklem tednu že petič nepoškodovani preleteli Berlin in metali nanj letake.

Rastlinstvo in živalstvo na južnem tečaju. Počasi se človeku odpira tudi svet okrog južnega tečaja z vsemi svojimi zanimivostmi. Temu se ima največ zahvaliti admiralu Byrdu, ki se ponovno mudi v pokrajinah krog južnega tečaja. Po njegovih podatkih, ki so že sprejeti med znanstvena dela, se južni tečaj zelo loči od severnega. Zlasti ob južnem tečaju ni velikih sesalcev, kakor ob severnem, pač pa je veliko vrst ptic. Doslej so Byrd in ostali raziskovalci južnega tečaja ugotovili 40 vrst ptic, od katerih tri vrste prihajajo prav na celino ob južnem tečaju, da si iščejo hrane, in sicer veliki strakoš, roparski galeb in neke vrste kljunč. Poleg tega je južni tečaj tudi domovina »cesarskega pingvina«.

Avgust Šenoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

In srce mu je začelo počasneje biti, po žilah ga je spreletala sladkost, ki je še nikoli ni čutil. Počasi je vrnil dete v zibko.

»Pozdravi mamo!« je tiho šepnil, poljubil dete na čelo in vroča solza mu je kanila iz očesa na rdeče ličice otrokovo kakor nebeška rosa na rožico. Potem se je naglo umaknil in izginil med grmovjem. Hitel je preko polja, korakal je lahko, naglo, kakor da ima krila, smehljaj se je vsakemu cvetu in drevesu, saj mu je bilo odpuščeno, to dete mu je odpustilo, našel je svojo dušo prav tedaj, ko jo je za zmeraj hotel izgubiti s peklenskim dejanjem.

Bilo je toplo, Luka je grede opešal. Zavil je v šumo, zavlekel se je za grm in legel na tratnico. Mirno in lahko, rekel bi veselo, je zaspal, tako sladkega sna že dolgo ni okusil. Bil je sen brez sanj. Ko je spet pogledal — sonce je bilo že čez poldan — je bil veder in miren. Urno se je dvignil in odšel veselo proti mestu.

*

37

Pred mrak je prihitel Ugarkovič v vas do krčme, pogledal je skozi okno in, ko je zagledal pisarja, je trikrat na rahlo potrkal. Mikica je prišel ven.

»Ti, Ugarkovič?«

»Jaz.«

»Kaj je? Kje si bil dva dni?«

»V mestu. Iskal sem Luko.«

»In si ga našel?«

»Našel.«

»Pa?«

»Prišel bo v Jelenje. Morda prav zdaj prihaja.«

»Kako veš?«

»Moral je biti tu v vasi, medtem ko sem ga jaz v mestu iskal. Od daleč sem ga opazil, da gre z naše strani v mesto.«

»Kaj še?«

»Šel sem za njim toliko daleč, kolikor bi slaba puška nesla, toliko, da me ne zapazi. Vedno za njim. On v krčmo, jaz pred krčmo; on ven, jaz spet za njim. Pomisli, k župniku je šel v župnišče.«

»Ah!« se je začudil pisar.

»Da, k župniku. Dve uri sem čakal, dokler se ni prikazal v durih.«

»Potem?«

leta umrla. Zapustila sta petero že preskrbljenih otrok, vnuke in pravnuke, kateri jima z našim listom vred želijo, da bi počivala v miru!

V starosti 82 let je umrl. Pri Sv. Rupertu v Slov. goricah smo spremili dne 25. februarja k zadnjemu počitku daleč znanega Roj Jakob. Rajnemu v slovo so domači cerkveni pevci na domu zapeli »Vigred« in še pri grobu dve pesmi. Med umrlimi v naši fari letos je rajni že šestnajsti. Naj počiva v miru! — Žalujočim naše sožalje. — Na sedmini se je nabralo za afriške misijone 122 din.

Mati duhovnika umrla v visoki starosti. V Moravcih pri Veliki Nedelji je v 84. letu v Gospodu zaspala blaga Sobotarova babica Marija Spindler, mati našega sedanjega župana. Bila je nepopisno skrbna in delavna žena in mati, zgled resnično krščanskega življenja ter modra vzgojiteljica svojih otrok in vnukov. Kako jo je radi tega vse spoštovalo, je pokazal tudi njen veličastni pogreb: spremili so jo trije gg. duhovniki pod vodstvom njenega najstarejšega sina, g. župnika od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Tukajšnji rojak, salezijanski duhovnik g. Anton Hanžl ji je ob grobu spregovoril lepe poslovnine besede. Na čelu dolgega spreveda je šla vsa šolska mladina s svojim učitelstvom in nad sto gasilcev vseh treh domačih in juršnske čete, ki je prišla celo z zastavo. Preblaga mati naj si zdaj odpočije v blaženstvu — vsem žalujočim pa naše toplo sožalje!

Smrt v starosti 87 let. Pri Sv. Juriju ob ščavnici je v starosti 87 let mirno v Gospodu zaspala posestnica Ter ezija Jaušovec iz Okoslavca. Spavaj mirno, blaga mati! — Preostalom naše sožalje!

Veren mož umrl. V Prosečki vasi v Slovenski Krajini je umrl nad 70 let stari Jurij Hajdinjak, ki je zelo zgledno živel in tako tudi umrl, dvakrat previden. V vsakem vremenu si videl pokojnega v cerkvi in kljub starosti je še vedno v cerkvi prepeval. Naj mu sveti večna luč, družini pa, kamor zahaja »Slov. gospodar«, naše sožalje!

Pogreb ponesrečenega rudarja. Dne 20. februarja smo v Stranica pri Slov. Konjicah pokopali komaj 29 letnega fanta-rudarja Kremerja Franca. Teden dni poprej ga je podsol pri delu v rudniku. Vkljub hitri pomoči — prepeljali so ga takoj v bolnišnico Rdečega križa v Slov. Konjice — je podlegel notranjim poškodbam, ki jih je zadobil pri nesreči. Tragično umrlega fanta so na njegovi zadnji poti spremljali in mu svetili z rudarskimi svetilkami skoraj vsi njegovi tovariši in mnogo drugih ljudi. Bog mu daj večni pokoj!

Dobrotnica revežev je zatisnila oči. Žalostno so zapeli zvonovi pri Sv. Florjanu pri Rogatcu, ko je 22. februarja nenadoma zapustila dolino solz Apolonija Boldin, župnijska gospodinja, rojena na Gomilskem v Savinjski dolini, stara 56 let. Bila je skoraj 22 let med nami, pridna, skrbna, zvesta Marijina družbenka. Bila je izredno dobrega srca, reveže in brezposelne je rada podpirala, s sosedi je bila ljubezniva in mirna. Kako je bila naša Polonca priljubljena, je pokazal spreved, kakršnega že dolgo nismo imeli pri nas. Počivaj v miru, draga

Polonca, in naj Ti bo lahka florjanska zemlja! — Žalujočim naše sožalje!

V cvetu mladosti je umrl 23. februarja pri Sv. Mohorju pri Rogaški Slatini 21 letni mladenič Berk Franc. Pokojni je kot marljiv mladenič bil splošno priljubljen, kar je jasno pokazal njegov pogreb. Naj mu sveti večna luč — staršem in sestram pa naše sožalje!

Izredno stara bralka »Slov. gospodarja« umrla. V izredni starosti 89 let je umrla v vasi Jerčin pri Pristavi v župniji Sv. Ema Lucija Mlinarič. Rajna je bila rodom iz Rogaške Slatine in vse življenje verna bralka »Slov. gospodarja«. Svetila ji večna luč!

Mlada žrtev zavratne bolezni. Nepričakovano, nenadno je umrl pri Sv. Petru pod Svetimi gorami v 25. letu Anton Hohnjec, nečak g. dr. Josipa Hohnjeca, g. ravnatelja Antona Hohnjeca in čadramskega g. župnika Franca Hohnjeca. V cvetu mladosti je padel kot žrtev zavratne bolezni — meningitisa. V četrtek, dne 29. februarja, predpoldne smo ga pokopali. Rajni Tonček je bil nadvse priljubljen v župniji, zato je bila pri njegovem pogrebu vsa fara zastopana. Domači moški pevski zbor mu je zapel pred

domačo hišo in na pokopališču žalostinke, med sprevedom pa štiriglasno psalm »Usmili se me«. Po sv. maši, ki jo je daroval za rajnega g. duhovni svetnik župnik Franc Hohnjec, se je razvil ogromen spreved, ki ga je vodil g. župnik Hohnjec ob asistenci gg. domačega in poljskega župnika. Ob odprtem grobu se je poslovil z ganljivimi besedami od prerano umrlega mladeniča g. svetnik Hohnjec, v imenu mladine pa mladenič Ulčnik. — Dragi Tonček, počivaj v miru! — Globoko užaloščeni materi in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Smrt dveh odličnih mož. Dne 22. februarja je umrl na Dolu pri Hrastniku bivši župan Jakob Draksler, gostilničar in posestnik, par ur pozneje pa Matija Pust, tudi gostilničar in hišni posestnik. Naj jima Gospodar življenja v večnosti obilno poplača vsa dobra dela!

Dobro mater je Bog poklical k sebi. V vasi Sv. Jurij pri Loki je 17. februarja umrla dobra mati, pridna gospodinja, verna žena in dobra soseda Zupančič Elizabeta, stara 52 let. Za njo žalujejo vaščani, posebno pa njen bolni mož, trije mladoletni sinovi in ena hči. Naj počiva v miru!

Dopisi

Pohorje

Ribnica na Pohorju. Krajevna organizacija JRZ v Ribnici na Pohorju je imela 25. februarja občni zbor, na katerem je poročal bivši narodni poslanec g. Gajšek. Zborovanje je bilo lepo obiskano, tako da so zborovalci napolnili dvorano Prosvednega doma. Predsednik organizacije bo tudi v bodoče g. Luka Držek. — Kamnoseška zadruga pridno dela, vendar nima dovolj lastnih sredstev za uspešni razvoj. Obrnila se je na trgovinsko ministrstvo in na bansko upravo za podporo.

Dravska dolina

Sv. Marija v Pušavi. Velikonočni romarski shodi se vršijo letos 15. marca, na praznik Marije 7 žalosti, 19. marca, na praznik sv. Jožefa in 25. marca, velikonočni ponedeljek, na praznik Oznanjenja M. D. Vsak dan bo prva služba božja ob 7 in druga ob 10. Je lepa priložnost, da zadostite velikonočni dolžnosti. Pridite!

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Prejšnji teden je imel naš agilni športni klub »Mura« letni občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Izvoljen je bil nov odbor pod predsedstvom Lipič Jožefa.

Turnišče. Minulo nedeljo je bil za našo faro velik praznik, kajti ta dan nam je g. dekan blagoslovil nove orgle, ki so po blagoslovitvi prav slovesno zadonele po naši obširni cerkvi. Orgle so stale 105.000 din. — Isti dan se je vršil ustanovni občni zbor našega Prosvednega društva, katerega se je udeležilo lepo število ljudi. Saj se je samo na novo vpisalo 75 članov. Izvoljen je bil

odbor s predsednikom g. dekanom na čelu. Delo Prosvednega društva bo v bodoče mnogo lažje, ker bomo še letos imeli svoj lasten prosvedni dom in lepo knjižnico. — Malo čudno se sliši, da je bila istočasno seja občinskega odbora.

Sv. Sebeščan. Zadnje nedeljo je bilo pri nas delavsko zborovanje, in sicer je bilo to zborovanje letos prvo. Zdalj v nedeljo bo v Križevcih, Petrovcih in v Šalovcih, v sredo pa v Bodoncih. Na zborovanje k nam je prišlo zelo veliko ljudi, saj je naš kraj sorazmerno najbolj sezonski. Zborovanje je otvoril naš domačin paler Horvat Peter. Na zborovanju so govorili gg.: šef borze dela Kerec Franc, akademik Titan, Rous in Novak, vsi iz Sobote. Zborovanje je trajalo čez dve uri in so ljudje kazali veliko zanimanje. Po zborovanju se je razvila zanimiva in koristna debata.

Dokležovje. Kakor smo že na tem mestu poročali, je v prejšnjih mrzlih dneh bila Mura popolnoma zamrznjena in je stalno ogrožala veržeski most. Da ga ledene plošče ne bi razrušile, so prišli iz Ptuj pioni in so led razstreljevali. Ker je bil most že precej nagnjen, so ga skušali popraviti in pri tem sta dva človeka padla pod led in sta utonila. Izvlekli so ju mrtva.

Dolga vas. Zelo smo se začudili, ko so se pojavili v bližini naše vasi volkovi, kar je pri nas izreden pojav. Obmejani organi so enega ustrelili in je bil zelo izstradan. V bližino vasi jih žene huda in ostra zima.

Veščica. Prejšnjo nedeljo se je naš mesar B. nekoliko dobre volje vračal iz gostilne. Ker je bolj težko hodil, se mu je ponudil za spremljevalca neki pomočnik, ki je bil toliko »prijazen«, da je vinjenemu tovarišu vzel ves denar. Ko so ga naslednjega dne orožniki zasliševali, se je iz-

»Šel je iz mesta spet na našo stran.«
»In ti?«

»Jaz sem se plazil po stranski poti, da bi prišel pred njim, da ti sporočim.«

»Ali ti nisem rekel, da bo prišel?«

»Prav si vedel.«

»Ampak ni mogoče, da je bil tu.«

»Pa bil je, če ti pravim.«

»Vraga! Pa vseeno! Zdalj ga imava.«

»Imava, Mikica! Štiri sto, praviš?«

»Bo tako.«

»Dobro! Pojdiva od tod!«

»Pojdj za menoj, da se zmeniva, kako je treba! Gotovo bo prišel do Matove hiše.«

Medtem ko sta oba odhajala od samotne krčme, je z mestnega pota zavil človek pred njo in vstopil. Krčmarica se je začela od začudenja križati, ko je opazila novega gosta.

»Ža sveto ime božje! Ali ste to vi, Luka?«

»Da, Jana! Jaz sem. Dober večer!«

»Bog ga daj, Luka! Odkod ste se vzeli? Saj se že ne spomnim več, kdaj sem vas zadnjič videla. Kje ste za božjo voljo bili?«

»Po svetu, kuma. Dajte vina!«

»Pa kaj so vam Jelenjčani storili, da ste našo vas zapustili?«

»Jelenjčani niso nič krivi. Eh, šel sem. Saj veste, kake muhe človeku včasih po glavi porojijo.«

»Ampak čujte, Luka, vsi so se na vas jezili, ko ste svoje dolžnike onemu gospodu iz mesta prodali! Dobro, da ste se ta čas skrili, no, zdaj je spet vse potihnilo. Ne bojte se nič!«

»Ne bojim se, Jana, verjemite! Kaj se je novega zgodilo, odkar me ni bilo tu?«

»He, ko bi vedeli! Dosti, saj je tudi precej dolgo, kar vas ni bilo. Kdaj ste že bili zadnjič tu?«

»Poldrugo leto in več je minulo od tistih mal.«

»Dolgo, dolgo, marsikaj je medtem bilo, česar vi ne veste. Da, Lončaričeva je vzela Andrija Pavlekoviča.«

»Vem, čul sem v mestu.«

»Ali ni to čudno, kaj?«

»Zakaj čudno?«

»Pa saj veste, kako sta se Martin in Mato dajala, eden drugega bi bila v žlici vode utopila. Kar čez noč pa se je vse obrnilo. Kar je bilo prej grenko in kislo, to je postalo zdaj sladko in gladko. Vsi smo se čudili. Pa še to na vrh: Martin je dal svojo hčer Matovemu sinu.«

»Kako pa živijo zdaj ti ljudje?« je vprašal Luka in gledal predse.

»plemenitega pingvina« in »Mc Cormackovega galeba«, ki jih sicer nikjer drugod ni najti. Od rastlinstva in mahovja so doslej prav ob tečaju našli le neke zelo odporne lišaje. Mahovje v zelo mnogovrstnih oblikah pa sega zelo visoko, do višine 1200 metrov.

Doživljaj v razvalinah starega gradu. Romunski listi poročajo o grozotnem doživljaju, ki so ga imeli trije možje v prastari grajski razvalini Hobayu nedaleč od Sibinja na Sedmograškem. Stara legenda pripoveduje, da je v tej razvalini zakopan velik zaklad, ki prinaša smrt vsakomur, ki bi ga hotel dvigniti. V neki noči so se odpravili trije prebivalci iz kraja Hobaya na pot, da bi ta zaklad poiskali. Ko so v nekem

govarjal, da mu je dal B. denar v shrambo, kar pa ne odgovarja resnici.

Gomilici. Letošnja zima nam ni napravila mnogo škode samo med divjačino in na sadnem drevju, temveč je zahtevala po večih krajih tudi človeške žrtve. Tako je pri nas pretekli teden zmrznila neka ženska, ki se je bavila z razpečevanjem nekega švercarskega blaga. Verjetno je napravila dobro kupčijo, zato se je domov grede malo napila in to je bilo zanjo usodno. Da je bila nekoliko vinjena, sklepajo po tem, ker je že narobno ruto prej zgubila. Ko so jo našli, je bila že mrtva. Zopet se je pokazalo, da alkohol prav nič ne greje!

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V petek, dne 1. marca, je poteklo ravno 15 let, odkar so pri nas g. župnik Franc Špindler. Ob tej priliki se Vam, gospod župnik, mi Vaši farani zahvaljujemo za vse dobrote, ki ste nam jih storili. Molili bomo za Vas, da nam Vas ljubi Bog še dolgo ohrani! Molili bomo pa tudi za Vašo drago, pokojno mater, ki so Vam jo pred kratkim v 84. letu starosti pri Mali Nedelji pokopali.

Trniče na Dravskem polju. Pripravljamo se na večne molitve, ki se bodo vršile 11. in 12. marca. Vsi moramo sodelovati! Morda je to zadnji klic milosti božje, ki nas hoče spraviti z Bogom. — 65 letnico življenja in 46 letnico kovaške obrti je obhajal v nedeljo Matija Toličič, kovaški mojster iz Trniča. Znan je kot zgleden in pošten mož ter dober kovač. Kljub visoki starosti še vedno opravlja vaščanom kovaška dela. Kaj rad prebira »Sl. gospodarja« in je njegov zvest naročnik. Trničani želimo »kovačevemu stricu«, kakor je znan med domačini, da bi ga Bog z njegovo zakonsko družico Micko še dolgo ohranil v sreči in zadovoljstvu!

Ormož. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 10. marca, v dvorani Kletarskega društva po večernicah, to je ob pol štirih, dramo v šestih slikah »Konec poti«.

Mursko polje

Veržej. Meseca septembra lanskega leta je bila pri nas otvorena pogodbeni pošta, ki je z dnem 26. februarja dobila tudi telefon.

Ljutomer. Prosvetno društvo uprizoni v nedeljo, 10. marca, ob pol štirih popoldne v Katoliškem domu veliko igro Davorina Petančiča »Križev pot našega Gospoda Jezusa Kristusa«. Pri igri sodeluje mnogo oseb.

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Tukaj je sneg, ki je zapadel to zimo, naredil škodo marsikateremu posestniku na poslopijih, posebno na starih. Silen veter je namreč nanosil tudi v naših hribih silne množine snega čez noč, ko so ljudje počivali, in so strehe bile s snegom obtežene neenako. Radi tega vzroka je sneg porušil hleve do tal, n. pr. našemu bivšemu županu Koledniku Jakobu v Paradižu in tudi drugim. Stara poslopja pač popustijo v teh snežnih težah, ker so ostrejša zgrajena po starinsko, kakršnih ni več povsod videti in najti. Ne sme pa nihče misliti, da ponesrečenci

niso snega raz streh potegnili; so, ampak ponoči veter dela s snegom svoje orgije in ni mogoče nesreče zabraniti.

Dravinjska dolina

Makole. Dne 11. februarja se je vršil tretji redni občni zbor naše vodne zadruge za regulacijo in osuševanje zemljišč, ki ima svoj sedež v Slov. Bistrici. Zadruga ima nalogo, da vrši regulacijo potoka Ložnica, ki teče od Pohorja, oziroma Slov. Bistrice in se izteka v Pečkah v reko Dravinjo. Zadrugo je pred tremi leti organiziral g. Malij Mirko ter se je izkazal kot dober organizator zadruge. Na občnem zboru se mu je izrekla zaupnica in pohvala. Kot predsednik nam je povedal veselo vest, da je banska uprava že nakazala zadruzi za leto 1940. prispevek 100.000 dinarjev za nadaljevanje regulacije, ki se je lani pričela s podporo banske uprave. Tem bolj nas pa še veseli, da se bo dala tem potom zopet možnost zaslužka revnemu prebivalstvu našega kraja. Redni državni prispevki se pričnejo šele leta 1941., in sicer 1.000.000 din., a vsako nadaljnje leto 1.500.000 din., tako da znaša ves državni prispevek 6.000.000 din. Banska uprava bo prispevala skupno 1.800.000 din. S temi prispevki bo regulacija Ložnice v glavnem izvršena. Predsednik zadruge nam je tudi povedal na občnem zboru, da se je zvedelo iz zanesljivih virov, da je gradbeni minister g. dr. Miha Krek dovolil zadruzi kot predjem državnih prispevkov za leto 1940. v znesku 200.000 din., tako da bo zadruga razpolagala letos s 300.000 din. Hvaležni moramo biti naši vladi, predvsem gradbenemu ministru dr. Kreku, in banski upravi. — Čakamo konca zime, da bi lahko začeli z delom v vinogradih. Imamo tudi pri nas žlahtno vinsko trto, nekaj pa še tudi šmarnice. — Živahno je bilo življenje v naši društveni dvorani v predpustu. Naša mladina, posebno naši pevci, so nam o Božiču predvajali lepo opereto »Slovenski Božič«. Bilo je lepo poslušati in gledati. Tudi naši gasilci se pridno gibljejo.

Majšperg pri Ptuj. Kakor marsikje, je doživel tudi naš kraj različne novosti. Občinska uprava je kupila hišo v bližini cerkve, ki naj bi bila občinski dom, pošta, hranilnica in posojilnica ter majhna dvorana, namenjena mladinskemu društvu ter kmetskim sestankom. V nedeljo, 18. februarja, je priredilo Prosvetno društvo in Dekliški krožek lepo vzgojno igro »Sveta Cita«. Dvorana je bila nabit polna občinstva. Pridna dekleta bodo s temi prispevki od igre obdarovala za veliko noč najrevnejše družine v naši župniji, kakor so storile to že ob Božiču.

Konjiški okraj

Slov. Bistrica. V nedeljo, 10. marca, se vrši po večernicah v Slomšekovem domu predavanje s skioptičnimi slikami o papežu Piju XII. Cerkveni pevski zbor bo zapel papeško himno, samostanske gojenke pa bodo izvajale simbolične vaje.

Konjiški okraj. Tudi nas tarejo razne svetovne nepravilnosti in vremenske nezgode. Avgusta 1938 so bili veliki nalivi, da so potoki narasli tako, da je voda vijugasto obrežje vse prestopila, da so jo imeli posestniki po kleteh in hlevih, osobito

v vasi Markačica. Iz tega je razvidno, kako potrebna bi bila tukaj regulacija potoka Oplotnica. Silno potrebna bi tudi bila zveza banovinske ceste, in sicer od vasi Malahorna skozi vas Markačica pa do Dobriške vasi, kar je tudi z dobro voljo vodilnih gospodov izvedljivo, kajti teren je skoz in skoz v ravnini in tudi kamnolom je blizu. To bi bilo kraju v veliko korist in tudi brezposelnim bi prišlo do zaslužka.

Savinjska dolina

Plašče najnovejše faze, ima na zalogi tvrda Gusti Vračko, Celje, Kralja Petra cesta. Ne pozabite! 327

Galicija pri Celju. Sedaj v zimskem času kar pojejo žage in sekire po naših gozdovih, kjer zaslužijo delavci po 10 din na dan pri gospodarjevi hrani, pri svoji hrani pa 10 din od kubika. Glavni vir dohodkov pa je pri nas živinoreja, zlasti mlekarstvo. Naše mamice in dekleta prav dobro poznajo dobrega odjemalca — celjski trg, kamor nosijo na prodaj razne mlečne izdelke in druge življenjske potrebščine. Nekateri okoličani nam tudi očitajo, da je naš kraj »Bogu za hrbtom«, kar pa prav nič ne odgovarja resnici. Res je, da se nahajamo med hribi, toda imamo tudi nekaj krasnih razglednih točk. Kdo še ni bil pri sv. Kunigundi, gališki podružnici (574 m)?! Da je naš kraj čvrst in zdrav, povedo naslednje številke: naša župnija šteje okoli 1700 duš, a je lansko leto umrlo le 15 ljudi. Imamo pa v fari še precej takih, kateri so prekoračili že 80 let, pa se še prav korajžno počutijo. Tudi glede društev nismo na zadnjem mestu, saj imamo Prosvetno društvo, Fantovski odsek, sadjarsko podružnico, KZ in še več drugih. Najbolj deluje seveda Prosvetno društvo, katero šteje 75 članov. Tudi dolgač nam ni, ker za to skrbi šest godb, ki so v fari, in sicer dve na pihala in štiri tamburaške.

Nova cerkev. Od 10. do 17. marca bo v naši župnijski cerkvi sv. misijon. Vsi župljani ste iskreno vabljeni, dateh milosti polnih dni sv. misijona kolikor mogoče dobro uporabite!

Šmarski kraji

Sv. Jurij ob juž. žel. Tukajšnja gasilska četa si šteje v dolžnost izreči zahvalo cenj. občinstvu ter obenem sporočiti javnosti naslednje: 28. januarja je imela gasilska četa redni letni obračun, na katerem se je v podrobnosti pregledalo delo za nov gasilski dom. Skupna vrednost v darovanem materialu, denarju in brezplačnem delu znaša 59.351 din. Proračun za gradnjo gasilskega doma je znašal 86.831 din. Na domu je še dolga 27.480 din. Prostovoljna gasilska četa se vsem prijateljem, dobrotnikom, botrom in botricam, kakor tudi upravi občine, kateri so vsak na svoj način pripomogli k postavitvi gasilskega doma, tem potom najiskrejeje zahvaljuje in se še nadalje priporoča za naklonjenost.

Sv. Jurij ob juž. žel. Najnižja temperatura je pri nas letos dosegla 30 stopinj mraza. Ta zima je prva »enakovredna« zimi leta 1928/29. Da bi le tudi leto in letina bila enaka oni leta 1929! — Dela pri gradnji vodovoda se vršijo kljub snegu kar naprej. Dolgo smo okoličani neverjetno gledali akcijo za vodovod, zdaj pa le moramo pri-

podzemeljskem prostoru izkopali že tri metre globoko jamo, se je neka stena nenadno zrušila in enega izmed mož popolnoma zasula, ostala dva pa na pol. Z velikim naporom jima je uspelo, da sta se rešila. Ko sta dospela v vas, se je pokazalo, da je eden izmed njiju od strahu izgubil govor, drugi pa je znozel. Oblasti so uvedle preiskavo.

Znamenje časa. Da bi odpravile nevarnost plavajočih min, so pomorske oblasti v danskih vodah segle po metodi, ki se je obnesla že v svetovni vojni. Vsak lastnik ribiške ladje lahko dobi za primerno kavcijo zaželjeno število posebnih pušk in nabojev. Plavajočih min ni težko s tem orožjem iz zadostne daljave preluknjati, da se potopijo. Za vsako

»Boga mi, dobro živijo, kakor golobje živijo. Skupno gospodarijo, skupaj domujejo. Pa delajo, Boga mi, od zore do mraka. Martina je onikrat pred dvema letoma hudo vrglo, zdaj pa se mu nič več ne pozna. Vse so popravili in na novo pozidali, tudi živine so si nakupili. Kar je bilo prej leseno, je zdaj dobro zazidano in z opeko krito. Od vse nesreče ni ostalo nič drugega kakor eno osmojeno drevo, to so pustili za spomin, naj se otroci spominjajo nesreče.«

»Vem za Martinovo nesrečo,« je dejal Luka neveselo, »pa povejte mi, kako so si ljudje opomogli!«

»Nekaj je dal Mato, stari skupuh je imel več, kakor se je mislilo, pa tudi njegov grunt je dober, če so pridne roke na njem. Dokler je stara sestra gospodinjala, je šlo mnogo česa po zlu; odkar pa se je Andro prijel dela, je tako, kakor da je na tej hiši poseben blagoslov. Sprva so podprli Martina tudi gospodje iz mesta. Pravijo, da se je za njega po vseh krajih pobiralo, tudi tu je kak stotak padel. No, največ blagoslova si nosijo ljudje sami. Take gospodinje ni kje blizu kakor je Mara. Jaz sem, hvala Bogu, dosti stara, ali redko kdaj je videlo Jelenje tako gospodinjo. Poglejte v kuhinjo, na vrt, v hišo, vse je čisto kakor cerkev na Božič, niti zrno ne gre v izgubo. Glava je seveda Andrija, ta človek kakor da ima štiri roke in dve glavi. Ljudje ga poslušajo, v stiski ga hodijo spraševati, zdaj gre za tega, potem za onega na sodnijo,

pa poglavarstvo, pa vse samo za božjo hvalo in za nikakršno svojo korist. Gospodje v mestu ga spoštujejo, prihajajo k njemu na dom. Hoteli so ga postaviti za župana, on pa noče, češ da bi ga taka čast in skrb pri gospodarstvu motila. Odkar Andro v Jelenju gospodarji, ni več toliko pravn in fiškali manj prihajajo. Kadar se dva sporečeta, gresta k njemu, in če jima on veli: moža, tako in tako, je obema prav in brez sodnije se pobotata. Tudi pisma jim piše, pa ne zahteva nič, zato mu ljudje tudi pravijo »pravi župan«, Janku pa »farbani župan«. Najbolj hud nanj je Mikica, ker mu Andrija posel kviri, a mnogi groš, ki bi ga bil ta »krivi fiškal« zapil, ostane kmetom v žepu.«

»Ali ima Andrija kaj otrok?«

»Ima zdravega dečka. Ti ljubi Bog, kako veselje je bilo, ko se je rodil! Za botra mu je bil senator iz mesta, s kaplanom sta prišla na krstitev.«

»Kaj pa Mikica?«

»Slabo, Luka, slabo, od dne do dne slabše. Suši se kakor stara vrba, pijan je, četudi kaplje ne okusi. Ves dan se vlači po vasi kakor garjev pes. Če ujame kje kak krajcar, ga takoj požene po grlu. Ne bo dobrega konca s tem človekom, Boga mi, ne.«

»Kaj pa župan Janko?« je vprašal Luka dalje.

»Kaj bi vam rekla? Janko je Janko,« je odvrnila

znati, da je tudi za okolico dobro, da se gradi. Mnogo potrebnih delavcev je pri delu našlo za služek. Res pa je tudi, če bi se pri nas ne gradilo, bi se pa kje drugje. Sicer pa, če si je revna Slivnica upala zgraditi javen vodovod, je že čas, da se pred 100 leti predlagani načrt šentjurskega vodovoda uresniči! — Pomanjkanje petroleja nas spremlja že vso zimo. Od časa do časa ga dobijo trgovci po par hektov, radi velikega navala pa ga delijo po malem, kakor Marija-Zel-kapljice. V štirih vaseh pa so se tega moledovanja naveličali in hočejo imeti elektriko. Mi, ki nismo med temi srečniki, jim k temu napredku in korajži častitamo! — Akademija FO in DK se nam je vsem dopadla. Vsa čast prirediteljem!

Dramlje. Prosvetno društvo priredi v soboto, 9. marca, ob 20 in v nedeljo nato ob treh popoldne v Slomškovem domu igro »Pri kapelici«.

Laški okraj

Laško. Dne 19. februarja so priredile Nabavna prodajna zadruga, Kmetška zveza in Fantovski odsek celodnevni poučni tečaj, na katerem je predavalo sedem govornikov. Predavanja so bila zelo zanimiva. Prvi je govoril kmetijski referent g. Zupan o travništvu. Drugi ravnatelj Zadrugne zveze g. dr. Basaj o zadrugništvu. Posebno je bilo zanimivo za našega kmeta zadrugni izvoz živine. Slišali smo, kako se je umetno dvignila cena pšenici in moki potom Priv. izvozne družbe in kako se je potom Zavoda za izvoz živine tlačila cena naši goveji živini. Do 2 din se je odtegovalo pri 1 kg žive vage, kar je šlo živine za izvoz. Ugotovili smo, da je nesrečni centralizem vzrok gospodarske stiske našega kmeta. O istem predmetu je govoril tudi ravnatelj g. Radanovič. Z zanimanjem smo poslušali predavanje znanega drevesničarja g. Dolinška iz Kamnice pri Mariboru. Popoldne je najprej govoril g. senator Mihelčič iz Celja o zavarovanju, za njim predsednik Kmetške zveze g. Brodar o KZ, dr. Benedičič o važnosti mladinske organizacije. Udeležba je bila zelo lepa, do 130 mož in fantov se je udeležilo tečaja. Želimo še večkrat kaj takega!

Sv. Jedert nad Laškim. Gornja Rečica, ki zavzema polovico te župnije, napreduje. Dvorazredna ljudska šola je razširjena v trirazrednico. Dobila je ličen nadstropni prizidek z dvema učilnicama in pisarno. Dne 10. decembra 1939 jo je domači g. župnik po službi božji v novi cerkvi blagoslovil. — Rečiška sadjarska podružnica je pozidala poleti na šolskem svetu sadno sušilnico. Posušenih je bilo veliko češpelj in drugega sadja, ki je obrodilo kakor še nikdar v tem kraju. Dne 10. januarja pa je bila oblastveno pregledana nova cerkev ter prostor in načrt novega pokopališča pri cerkvi. V komisiji sta bila razen inž. ari. Valentinčiča in stavbenika Curka še inž. Svetina iz Ljubljane in štefani Vsevolod iz Celja, politično-upravni uradnik Skrt Vojko in zdravnik dr. Delak iz Laškega, zastopnik krištofske občine in pet cerkvenih odbornikov. Vsi izdatki znašajo doslej v gotovini nad 200.000 din; v tej vsoti so tudi stroški za dozdaj edini zvon v teži 850 kg, za vodovod in notranjo opravo, ki pa je je še malo. Dne 21. januarja, nedelja sv. Antona, patrona nove cerkve, je bilo žegnanje,

sv. maša prvič z blagoslovom, ker prej ni bilo monštrance. Kljub snegu in mrazu so prišli verniki, domačini in iz sosednjih župnij, da se priporočijo priljubljenemu svetniku, krstnemu zavetniku božjega služabnika Slomškega. Tako Rečica napreduje umsko, gospodarsko in versko.

Posavje

Loka pri Zidanem mostu. Dramatski odsek Prosvetnega društva bo vpriporil na tiho nedeljo, 10. marca, po večernicah pomenljivo zgodovinsko igro »V tem znamenju boš zmagal«.

Naznanila

Ena sama dopisnica vam lahko nakloni lep dobiček! Hočete iti na priljubljeno romanje k Mariji na Trsat ali k Materi božji »Gospa zdravja« v Split o binkošti? To je obenem najlepši majniški izlet z ladjo po morju na prelepi otok Rab iz Sušaka-Trsata, iz Splita pa na otok »večne pomladi« Hvar, kjer je pred leti prisiljeno bival naš narodni voditelj g. dr. Korošec. Pravočasno vpisani romarji imajo namreč izreden popust v ceni. Morda boste naročili tudi knjigo »Vzori iz malenkosti«, ki jo je za vse prilike v življenju spisal pokojni g. župnik Martin Jurhar v Brežicah. »Vzori« so pravi biseri večno veljavnih dognanj svetniškega pisca, nekaj res pristno našega, izvirno slovenskega in bi naj ne manjkali v nobeni slovenski hiši. Naročila po znižani ceni samo do 15. marca. Da ne zamudite pravočasne odločitve, sporočite torej takoj po dopisnici svoj naslov, da boste brezplačno dobili romarski list in navodila. Dopisnico odpošljite na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17. 300

Poučen tečaj absolventov kmetijskih šol. Podružnica absolventov kmetijskih šol v Mariboru priredi sporazumno z ravnateljstvom Vinarske šole za svoje člane ter za člane podružnic ZAKS Jarenina, Sv. Lenart v Slov. goricah, Ptuj in Slov. Bistrica od 19. do 21. marca na banovinski Vinarski šoli v Mariboru dvodnevni strokovni tečaj. Na tečaju bodo predavali: ravnatelj Vinar-

ske šole g. Priol o novodobnih izkušnjah pri zatiranju škodljivcev na sadnem drevju, okrajni veterinar dr. Zemljič o prvi pomoči pri bolezni domače živine ter varstvu pred kužnimi boleznimi, drevesničar Ivan Dolinšek o novodobni vzgoji breskev, ravnatelj Osrednje kmetijske zadruge g. Radanovič o organizaciji blagovnega združenstva, svetnik Kmetijske zbornice g. Špindler o delu in načrtih Kmetijske zbornice in Kmečke zveze, profesor Vinarske šole g. Pečovnik o obnovi vinogradov, instruktor za sadjarstvo g. Aplenc o škropljenju, škropiljakih in drugih sadjarskih opravilih. Udeleženci se zberejo 19. marca popoldne na Vinarski šoli, kjer bodo prenočili, 20. marca ob 8 začetek tečaja, ki bo trajal nepretrgoma do 21. marca do 18. Po vsakem predavanju bo prosta debata s predavatelji. Udeleženci se morajo prijaviti najkasneje do 18. marca tajniku Titu Doberšek, Maribor, Koroška 5.

Tečaj za zatiranje škodljivcev in bolezni ter škropljenje sadnega drevja se bo vršil 12. marca na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj bo od 8 do 12 in od 14 do 18. Za hrano skrbijo udeleženci sami.

Spodnja Poljskava. Krajevna Kmečka zveza priredi 10. marca ob pol treh popoldne v šoli poučno kmetijsko predavanje. Predaval bo živinozdravnik g. dr. Zemljič o živinozdravstvu in agronom g. Anton Lašič o umetnih gnojilih in o uporabi istih.

Žrebanje nagrad naročnikom »Slovenskega gospodarja«

(Nadaljevanje)

200 nagrad: prosta naročnina katerega koli našega lista: »Nedelja«, »Kmečka žena«, »Kraljestvo božje« za leto 1940.

Libnik Jakob, Volinjak, Prevalje
Maroša Ivan, Lipovci, Beltinci
Horvat Rudolf, Frankolovo
Marin Ciril, Sv. Danijel, Prevalje
Juršič Franc, Tišina
Hozjan Matija, Hotiza 109, Dol. Lendava
Pukl Martin, Zeče 20, Slov. Bistrica
Matevžak Anton, Braslovče
Erič Rozika, Vuzenica
Šalamon Rudolf, Bučerca, Videm ob Savi
Gaber Terezija, Trnovlje 106, Celje
Kun Blaž, Sv. Vid, Mislinje

Gradišnik Jožef, Dragučova 37, Sv. Marjeta, P.
Vidovič Janez, Sedlašek 32, Podlehnik
Jeseničnik Franc, Sv. Miklavž 61, Mislinje
Mastnak Franc, Vrh, Sv. Jurij ob juž. žel.
Krajčan Jernej, Sp. Tinsko, Loka pri Zsumu
Rautner Vinko, Sv. gore, Sv. Peter pod Sv. gor.
Lorber Jožef, Nadole 17, Zetale
Vidovič Janez, Slatina 59, Sv. Barbara v Hal.
Žuraja Josip, Tlake, Pilštanj
Komercki Jožef, Petrovče
Čopar Janez, Meliša, Radmirje
Vrtič Maks, Dobrava, Slovenjgradec
Lipovšek Jurij, Črešnjevce, Pragersko
Holcman Vinko, Sv. Duh na Ostrem vrhu, Seln.
Kozos Ivan, Libeliče
Žaucer Jožef, Selnica ob Dravi
Ribič Marija, Hotunje 2, Ponikva
Zdravec Franc, Rožički vrh, Sv. Jurij ob ščavn.

Jana klepetavo. »Saj ga dobro poznate. Nihče mu ne verjame. Držijo ga, ker ne morejo boljšega najti, pa služi kakor star šepav konj, ki ga gospodar iz samega usmiljenja ne pobije. Ampak krila so mu malo podrezali. Andro ga je prijel zaradi občinskega pašnika, ker je Janko ves dohodek zapil. Zdaj so gospodje postavili druge odbornike.«

Luka je vse te novice poslušal in jih ni poslušal, zamišljeno je gledal v dno čaše, ki je stala pred njim.

»Zdaj boste menda spet pri nas ostali, Luka?« ga je vprašala krčmarica.

»Ne bom, Jana.«

»Kam pa mislite?«

»Daleč! Daleč odtod!« je mahnil berač z roko.

»Zakaj pa ste potem prišli?«

»Da se še enkrat nagledam tega kraja.«

Jana ni razumela teh besed, zmignila je z ramenom in šla iz sobe za svojim delom. Luka je pravkar hotel vstati, ali tedaj je vstopil Mikica. Ko je berač zagledal svojega nekdanjega tovariša, je prebledel, vztrepetal, Mikici pa se je ustavila noga na pragu. Zaman je blizu Pavlekovičeve hiše prežal na Luko, naveličal se je, niti ni več upal, da bo berač prišel, češ da se je cigan zmotil. Zato se je hotel malo okrepčati od truda in je pustil cigana na straži v grmovju.

Berač se je počasi dvignil, oči so mu strmele v pisarja. Belo v njegovih očeh je čudno sijalo, da ga je bilo strašno pogledati. Prvi hip se je pisarjeva duša stresla od tega pogleda, toda naglo se je ohrabil in rekel beraču predržno:

»Dober večer, Luka, odkod ti? Kako je?«

»Lump! Ne vprašuj me!«

»No, no, kako govoriš? Včasih se nisi tako jezoril nad menoj, včasih si mi znal lepo govoriti. Jeziš se name, pa ne vem, zakaj. Jaz ti pač nisem ničesar kriv.«

»Ti da mi nisi ničesar kriv?« je zaškrilal Luka.

»Gotovo, da nisem,« je potrdil pisar z glavo in se brezbrizno usedel na klop pri mizi. »Povejva resnico: ti si vse pokvaril! Zakaj si hotel iti svojo pot, mene in Janka pa izigrati? Jaz sem vse to tako lepo napeljal pa stavim, da bi ti danes sedel z Maro v svojem domu. Mislil si, da vse to bolje znaš, in si me pustil na cedilu. Šel si in si prodal zadolžnice, meni pa nisi rekel ne bev ne mev; pobiral si denar za agitacijo, meni si vrgel kako kost. Ali misliš, da sem pes? Motiš se, bratec moj, Mikica ima dober nos. Da, da, le glej me! To mi je bila hvala, kajne? Ali se nisem krvavo namučil zate, ali nisem bil tvoj hlapec? Ali nisem zaradi tebe stavil glavo na kocko, ko sem dušil Martina? Ali je bilo potrebno, da si se me otresel kakor moker pes deževnice?«

(Dalje sledi)

uničeno mino delijo nagrado 40 danskih kron, medtem ko plačujejo sporočila o najdbah min po 8 kron.

Nenavadna oporoka. Bogat Grk iz Mecova v Epiru je zapustil svoje milijonsko imetje v korist domačemu mestu, ki naj bi si iz tega denarja zgradilo elektrarno in vodovod. Iz dohodkov obeh podjetij naj vsako leto naklonijo najlepšim in najboljšim tamkajšnjim peslalkam dve nagradi: prvo v znesku 20.000, drugo v znesku 10.000 drahem. Po ena ženska in en moški, ki bosta vse leto nosila najlepšo narodno nošo, pa dobita po 20.000 drahem.

Človeški las sestoji iz 6 plasti. Človeški las sestoji iz šestih različnih plasti. Črni lasje so debelejši nego plavi.

Bakan Martin, Gančani, Beltinci
Štigli Helena, Brežice
Kramžer Ivan, Radeče
Čerč Genovefa, Hajdina 9, Ptuj
Sturm Alojz, Maribor, Janežičeva 2,
Žunkovič Julijana, Stopno, Makole
Novak Neža, Koritno 2, Majšperg
Ladič Mikloš, Tupkovec, Macinec, Medjimurje
Mlačnik Anton, Karnica, Luče pri Ljubnem
Šušl Marija, Leben, Sv. Lovrenc na Poh.
Čebek Anton, Sv. Lovrenc na Dravskem polju
Bevc Štefan, Oslešica 6, Loka pri Žusmu
Cugmas Vinko, Suhadol, Loče pri Poljčanah
Rojko Marija, Sv. Jernej 6, Loče, Poljčane
Lešnik Alojzija, Podgradje, Ljutomer
Kšela Ana, Stročja vas 10, Ljutomer
Majerič Janez, Dornava 17, Moškanjci
Ločičnik Šimon, Vas, Marenberg
Kreft Anton, Kutinci 6, Sv. Jurij ob Ščavnici
Kraner Janez, Bačkova 11, Sv. Ana, Slov. gor.
Samperl Liza, Derbetinci, Sv. Andraž, Slov. gor.
Trojnar Alojz st., Brengova 38, Sv. Anton, Sl. g.
Vakaj Jakob, Nasova 11, Apače
Jurgec Anton, Gruškovci 151, Sv. Barbara, Hal.
Slanič Jožefa, Žikarce 91, Sv. Barbara pri Mar.
Razinger Janez, Rovt 15, Javornik
Kralj Jakob, Železniki
Okorn Franc, Rupa 20, Kranj
Gradišek Andrej, Črni potok 15, Šmartno pri Lit.
Jamar Viktor, Javornik 81
Dremelj Frančiška, Petrušnja vas 11, Št. Vid pri
Stični

Oblak Ivan, Planina, Lučina, Gorenja vas
Fijolič Vinko, Trebnje
Fr. Juniper Lesjak, kap. samostan, Škofja Loka
Gosak Simon, Mirna peč 4
Barbarič Martin, Lipovci 68, Beltinci
Vrbnjak Terezija, Ihova 62, Sv. Benedikt, Sl. g.
Medved Franc, Poldek, Blanca
Recek Alojz, Vadarci 76, Bodonci
Potrč Marija, Sovjak 4, Sv. Bolfenk, Slov. gor.
Puncer Marija Neža, Male Braslovce, Braslovce
Bračič Anton, Radmožci 24, Ivanjci
Hartman Liza, Sv. Lovrenc na Pohorju
Reš Rudolf, Drazavas 39, Loče pri Poljčanah
Kugler Alojzija, Šmartno v Rožni dolini, Celje
Hergold Avgust, Št. Janž pri Dravogradu, Meža
Dupelnik Maks, Lokovica 23, Dobrna
Perše Regina, Cinžat 8, Fala
Cvernejek Franc, Kruplinski, Gor. Lendava
Dokl Janez, Lastomeri 23, Gor. Radgona
Tež Franc, Bočna 88, Gornji grad
Holobar Anton, Megojnice 3, Griže
Golež Neža, Rakovec 10, Sv. Vid, Grobelno
Lipuš Ivan, Razvanje 20, Hoče
Plaznik Franc, »Klembas«, Hrastnik
Rošker Josip, Št. Ilj v Slov. gor. goricah
Ozvatič Ana, Ivanjski vrh 4, Ivanjci
Škofič Josip, Zg. Hlapje 8, Sv. Jakob, Sl. gor.
Kac Janez, Loka 6, Sv. Janž na Drav. polju
Žveglar Janez, Kalobje, Sv. Jurij pri Celju, Vo-
druž 28
Kapun Anton, Partinje 34, Sv. Jurij, Slov. gor.
(Konec sledi)

v vrečah 141 din; kalijeva sol v vrečah 140 din;
žvepleno-kisli kalij v vrečah 180 din; rudninski
superfosfat v vrečah 100—106 din; fosfatna žlin-
dra 80—86 din; kostni superfosfat v vrečah 128
din; kostna moka v vrečah 90 din. Pri skupni
dobavi umetnih gnojil potom organizacij mora
skupna množina naročil znašati vsaj 5000 kg,
da se dosežejo ugodnosti na železnici.

Cene lesa in drv

V vagonih pošiljkah, postavljeno na želez-
niško postajo, je imel kubični meter lesa slede-
čo ceno v dinarjih:

Smreka in jelka: hodi I. in II. monte 250—300,
brzjavni drogovi 195—225, bordonali merkan-
tilni 280—310, filerji 5/6 255—275, trami ostalih
mer 260—300, škorete konične od 16 cm dalje
505—525, škorete paralelne od 16 cm dalje 585
do 650, škorete podmerne od 10—15 cm 540 do
560, deske plohi konični od 16 cm dalje 450 do
500, deske plohi paralelni od 16 cm dalje 480
do 530.

Bukev: hodi od 30 cm dalje I. in II. 110—130,
hodi za furnir čisti od 40 cm dalje 200—220,
deske plohi naravni neobrobjeni monte 250 do
280, deske plohi, naravni, ostrorobi I. in II. 420
do 490, deske plohi parjeni neobrobjeni monte
320—360, deske plohi parjeni in ostrorobi I. in
II. 530—620.

Hrast: hodi I. in II. premera od 30 cm dalje
200—320, bordonali 750—850, deske plohi boules
830—930, deske plohi neobrobjeni I. in II. 730
do 780, deske plohi ostrorobi (podnice) 800 do
900, frizi I/II širine 5, 6 in 7 cm 700—780 din,
frizi I/II širine 8—12 cm 800—900.

Ostali les: neobrobjeni plohi I. in II.: brest 670
do 750, javor 660—740, jesen 700—750, lipa 600
do 650.

Železniški pragi dolgi 2.60 m in 14×24 cm v
obsegu hrastovi 40—45 din, bukovi 21—25 din
komad.

Drva: bukova 13.50—16.50 din, hrastova 11.50
do 14.50 din 100 kg. Gornji grad 50 din, Kamnik
75 din, Murska Sobota 100 din, Radovljica 90,
Brežice 90 din kubični meter.

Purani in goske grede v denar

Že od nekdaj je znano, da so Hrvatje mojstri
v gojitvi puranov in gosk. Posebno se s tem po-
slom bavijo kmetje iz okolice Ivanič Grada. Vzre-
ja puranov in gosk je posebno sedaj dobičkanos-
na, kajti to blago je povsod zelo iskano, prav po-
sebnost pa ga iščejo Angleži. V letošnji zimi so se
purani izredno dobro prodajali. Kmetje so gonili
purane na sejem v Ivanič Grad pa tudi v Za-
greb, kjer so jih kupile trdke ter izvozile v
glavnem na Angleško. V teku zime je bilo v Iva-
nič Gradu prodanih na Angleško 7000 komadov
puranov in več sto gosk. Cena puranov je bila
8—10 din/kg žive teže, a goskam povprečno
28 din komad.

Cene vina na Hrvaškem

Iz moslovaškega vinogorja so prodali večje
količine vina v Sisak, Bjelovar, Ivanič Grad ter
deloma v Zagreb. Novo vino se je prodajalo po
2—3.50 din liter, staro pa po 3—5 din, muškati
pa po 5.75 din liter. V Voloderu nameravajo po-
staviti veliko moderno združeno klet.

»Gospodarska sloga« že kupuje vino v posa-
meznih najrevnejših predelih Hrvaške. Dne
24. februarja je kupila v Kašini 10.100 litrov vi-
na, dne 25. februarja v občini Sv. Ivan Zelina
24.900 litrov. Z odkupom se nadaljuje po vseh
siromašnih vinorodnih predelih Hrvaške. Vino
se pri prevzemu takoj plača, da si lahko ljudje
kupijo živež in druge najpotrebnejše življenjske
potrebščine.

Drobne gospodarske vesti

712.750 glav žive živine smo izvozili v letu
1939. v tujino. Vrednost te živine znaša 665,1
milij. dinarjev. Svinj se je izvozilo 298.439 glav,
zanje smo dobili 484,1 milij. din; goved 35.253
glav, za katere smo dobili 107,7 milij. din; telet
9670 glav v vrednosti 7,4 milij. din; konj 9146
komadov v vrednosti 29,13 milij. din; drobnice pa
smo izvozili 360.212 glav, za katere smo dobili
36,7 milij. din.

Namesto blaga denar. Naša država je doslej
trgovala z Italijo na ta način, da se je naše bla-
go enostavno zamenjalo z italijanskim. Že pri
trgovskih pogodbah je bilo določeno, da moramo
od Italijanov vzeti blaga vsaj v isti višini vred-
nosti, kot ga Italijanom prodamo. Blago se to-
rej ni plačevalo ne pri nas ne pri Italijanih z
denarjem. Le če smo n. pr. mi Italijanom dali
več blaga kot smo ga od Italijanov prejeli, se je
to naznačilo v tako zvanem klirinškem saldu, ki
nam je povedal, koliko nam Italijani dolgujejo

Kmetička trgovina

Carina na pluge in dele plugov se je znižala

V članku »Rak-rane našega kmetijstva« z dne
24. januarja 1940 smo pisali, na kak način cari-
na na pluge ovira napredek v kmetijstvu. Kmalu
nato se je povsod bralo, da bi ukinjenje uvozne
carine na pluge koristilo samo tujini, ne pa na-
šem kmetu. To stališče je zastopala iz razum-
ljivih razlogov naša industrija in njeno ali od nje
odvisno časopisje. Mi smo že v navedenem član-
ku to stališče ovrgli in isto so storili tudi neka-
teri drugi listi. Dne 29. februarja je pa iz Beo-
grada prispela vest, da je ministrski svet na pod-
lagi člena 15 predloga zakona o obci carinski ta-
rif, odločil, da se na blago iz tarifne št. 552 uvo-
zne carinske tarife zniža tako, da se ta številka
glasi: Imenovana številka tarife 552, plugi in
njih deli: 1. plugi in kolesa največ 20 din (prej
40 din), najmanj 10 din; 2. deli plugov: a) ko-
madi, težki 5 kg in več, največ 20 din, najmanj
5 din, b) komadi, težki do 5 kg, največ 20 din,
najmanj 5 din. — Tu je govor o zlatih dinarjih,
kar znači, da se plača od 100 kg uvoženih stro-
jev največ 20 zlatih dinarjev (prej 40 din) cari-
ne, oziroma se lahko ta postavka pri sestavlje-
nih plugih zniža na 10 zlatih dinarjev za 100 kg
teže uvoženega pluga. Pri posameznih delih plu-
gov, ki se uvozijo, se pa potem lahko zniža uvoz-
na carina na 5 zlatih dinarjev za 100 kg teže uvo-
ženih delov plugov. Ker je zlat dinar vreden 13
navadnih dinarjev, se bo znižanje uvozne carine
zelo poznalo pri ceni plugov, saj se bo n. pr. ob-
račalni plug, težak 93,2 kg, s tem pocenil za
okrog 365 din. Prav tako se bodo lahko prodajali
po nižji ceni tudi vsi drugi plugi. Domača indu-
strija, ki zagovarja uvozne carine, se pa naj po-
trudi, da bo izdelovala dovolj plugov in v taki
kakovosti kot tujina, pa bo imela še vedno dosti
deja, kajti carina, ki se po tej izpremembi še
plačuje, jih še vedno štiti v dovoljni meri.

Odkup vina in žganja

Kakor smo že poročali, se je vlada odločila,
da bo po Prizadu odkupovala vino in žganje.
Ravnatelj Prizada dr. Toth se je v ta namen po-
dal v Srbijo in Vojvodino, da se spozna z razme-
rami tamkajšnjih pridelovalcev vina in žganja,
dočim so mu razmere na Hrvaškem kot Hrvat-
itak dobro znane. S to akcijo bo Prizad vzel iz
prometa odvišek vina in žganja. Nakup vina in
žganja se bo vršil le od najrevnejših prideloval-
cev. Najprej se bo odkupilo vino v višini največ
3 hl pri enem posetniku. V vsaki vasi, kjer se
bo vršil odkup, se bo izvolil odbor petih kmetov,
ki bodo popisali vino in žganje, ki je v vasi.
Prevzeto vino in žganje, se bo pri prevzemu ta-
koj plačalo. Cena ne bo nižja kot je to bila v
ondoinem kraju običajna. Boljša kakovostna vi-
na se bodo prodala v tujino, iz estalega vina se
bo pa delal konjak. Žganje se bo prekuhalo, da
bo imelo večji odstotek alkohola. Odkup se pri-
čne čez 14 dni, in sicer najprej v Užiški Požegi.

Na Hrvaškem bo vse te posle vršila v imenu
Prizada »Gospodarska sloga«, kateri je ravnatelj
Prizada dr. Toth kot njen prejšnji ravnatelj po-
sebnost naklonjen. »Gospodarska sloga« bo te dni
izvozila v Nemčijo 50 vagonov vina iz vseh pre-
delov Hrvaške.

Pri poročilih o tem odkupu vina in žganja se
nikjer ne imenuje Slovenija, kot da bi pri nas
ne bilo revnih vinogradnikov, ki so nujno potreb-
ni pomoči. Dobro bi bilo, da bi kdo izmed naših
gospodarstvenikov in voditeljev organizacij
spomnil vodstvo Prizada tudi na naše Haložane
in druge revne predele vinorodne Slovenije! Ti
bi morda v mnogih primerih radi dali svoje vino
in žganje tudi v zameno za žito, katerega hrani
Prizad v svojih skladiščih v obilni meri. Seveda
bi taka izmenjava imela svoje težkoče, toda ne-
izvedljiva ni. Kot obmejni kraji bi Slovenci mo-
rali biti deležni še prav posebne tozadevne paž-
nje Prizada, saj smo prav tako državljani Jugo-
slavije kot Hrvati in Srbi!

Prodaja živine se bo uredila z zakonom

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pri-
pravlja uredbo, s katero se bo poleg izvoza konj
uredil tudi izvoz goveje živine in drugih žival-
skih proizvodov. Oblasti sili k temu koraku dej-
stvo, da tujina radi vojne v vedno večji meri išče
našo živino in živalske proizvode ter se kupuje-
jo celo stvari, ki jih prej nihče ni maral. Z ured-
bo se hoče preprečiti prevelik izvoz, ki bi pri-
zadejal pomanjkanje v državi sami, na drugi
strani se pa hoče zaščititi naš kmet, ki od viso-
kih cen, ki jih plača tujina za njegovo blago, nič
nima, kajti vse to se prime prekupev in raznih
dobaviteljev. Zato bo uredba izdelana v tem smi-
slu, da bodo tudi kmetje deležni višjih cen, ki
jih tujina plača za naše blago. Načrt tozadevne
uredbe je Zavodu za pospeševanje zunanje trgo-
vine predložilo v pretnes ministrstvo trgovine in
industrije. Načrt uredbe obsega pravilnik o iz-
vozu živine in živalskih proizvodov, pravilnik o
izvozu konj, pravilnik o izvozu svinj, pravilnik
o izvozu jaje itd. Strokovnjaki Zavoda za pospe-
ševanje zunanje trgovine, zbrani na tozadevni
konferenci, so k temu načrtu stavili svoje pri-
pombe in bo uredba najbrž že v kratkem času
stopila v veljavo.

Cene umetnih gnojil

Nadrobna prodaja: apneni dušik v vrečah 186
din, v bobnih 212 din; nitrofoskal I v vrečah 180
din, Nitrofoskal II in III v vrečah 155 din; ka-
lijeva sol v vrečah 140 din; žvepleno-kisli kalij
v vrečah 180 din; rudninski superfosfat v vrečah
109—115 din; fosfatna žlindra v vrečah 90—96
din; kostni superfosfat v vrečah 142 din; kostna
moka v vrečah 94 din stot.

Vagonska cena za skupne dobave: apneni du-
šik v vrečah 170 din, v bobnih 196 din; Nitro-
foskal I v vrečah 166 din, Nitrofoskal II in III

ali obratno. Sedaj je naša vlada poudarila, da raje vidi, da se v bodoče plača blago z denarjem (devizami). Italijani o tem našem stališču razmišljajo in izgleda, da jim nič kaj ne diši.

Švica kupuje našo pšenico. Odkar je izbruhnila vojna, je Švica pri nas kupila za osem milijonov švicarskih frankov več pšenice kot jo je kupila v prejšnjih letih. Švicarski frank je vreden 12.35 din.

Sejmi

Živinski in svinjski sejmi v Mariboru so radi ponovnega pojava slinavke in parkljevke do nadaljnjega prepovedani.

Občina Sv. Krištof javlja, da sta sejma v Laškem in pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah, ki bi se morala vršiti 21. marca, preložena in bo sejem pri Sv. Marjeti 18. marca.

11. marca svinjski: Središče; živinski in kramarski: Dol pri Hrastniku (namesto 10.), Kapele pri Brežicah (namesto 10.), Sv. Jurij ob Taboru (namesto 10.); živinski: Slov. Bistrica — dne 12. marca svinjski: Ormož; živinski in kramarski: Sv. Jurij pri Celju-trg; tržni dan: Dolnja Lendava — 13. marca svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Zidani most — 14. marca živinski: Črenšovci; tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Muta, Sv. Vid pri Grobelnem — 15. marca goveji in kramarski: Prosenjakovci, Pleterje; tržni dan: Trbovlje — dne 16. marca svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Cene živine po sejmih

Volj. Maribor 5—6.50 din, Slov. Konjice prvovrstni 6—7 din, ostali 5—6 din, Kranj 6—6.50, Črnomelj 6 din kg žive teže. Plemenski volj so bili v Mariboru po 5.50—7 din kg žive teže.

Biki. Maribor 4—4.75 din, Zagreb 4.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor debele in plemenske 4—5 din, za klobasarje 3.25 din, Slov. Konjice 4 din, Kranj 5—5.50 din, Črnomelj 4 din, Zagreb debele za mesarje 4.50—5.50 din kg žive teže.

Telice. Maribor 5—6 din, Kranj 5.50—6.50 din 1 kg žive teže.

Teleta. Maribor 6 din, Slov. Konjice 5 din, Kranj 7—8 din, Zagreb 6.50—7.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6—12 tednov stari prasci 80 do 180 din komad, 1 kg žive teže pa 5.50—6.75 din. V Kranju so bili 7—8 tednov stari prašički 150—260 din komad, v Črnomlju pa 8 tednov stari 150 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 7—8 din, Slov. Konjice 6—7 din, Kranj 8.50—9.50 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 8.25—8.75 din, Kranj 10—11 din, Zagreb sremski 9.50—11 din 1 kg žive teže.

Tržne cene

Krma. Maribor sladko seno 120—140 din, kisló seno 100—115 din, lucerna 150 din, pšenična slama 65 din stot.

Mlečni izdelki. Mleko: Maribor 2—2.50 din, Sl. Konjice 2 din, Kranj 2—2.50 din liter. Surovo maslo: Maribor 30—32 din, Slov. Konjice 40 din kilogram.

Jajca. Maribor 0.75—1.50 din, Slov. Konjice 1.50 din, Kranj 1.50 din komad.

Krompir. Maribor 1.75—2.50 din, Kranj 1.50 din kilogram.

Fižol. V Mariboru je bilo te dni prodano 400 kg fižola cipro po 9 din kg, tržno poročilo pa beleži ceno fižola na 6 din kg.

Zelenjava. Kilogram čebule 2.50—3 din, česna 8—10 din, karfjole 8—12 din, radiča 16—18 din, kislega zelja 4 din, hrena 7—9 din. Komad zelja do 6 din, repe 0.50 din, ohrovtá do 5 din, endivije do 3 din, pora do 1.50 din, kolerabe 1 din, redkve 0.50 din.

Perutnina. Kokoš 23—32 din, piščanec 15—33 din, gos 45—50 din, puran 50—60 din, raca 25 do 28 din komad.

*

Odgovor na gospodarsko vprašanje

I. Z. K. Krivda, da jabolčnik ni čist, je najbrž v tem, ker se ni čisto povrel radi mrzle jeseni. Počakajte na toplejše vreme, oziroma jabolčnik segrejte (o tem smo že pisali) in se ravnajte po tem, kakšen bo jabolčnik, ko bo pravilno segret. Če bo spet jel pomalem vreti, se bo očistil sam od sebe, če pa ne, ga očistite z želatino. Na hektoliter vzemite 12—15 gramov želatine, jo zrežite, polijte s toplim jabolčnikom, da se raztopi, nakar ji prilijete še malo jabolčnika, vse skupaj raztepete s poparjeno brezovo metlico, nekaj časa prelivajte iz posode v posodo, da se raztopina želatine razpeni, nakar vse skupaj vli-

jete v sod jabolčnika, ki ga mislite čistiti. Jabolčnik mora biti prej pretočen in ne sme biti na drožeh. Čez 14 dni jabolčnik odtočite v zmerno zažveplan sod. Pred čiščenjem je dobro dodati jabolčniku čreslovino. Vsekakor pa pred čiščenjem vsega jabolčnika napravite poskus v malem, da boste videli, kako se čiščenje obnese.

Razgovori z našimi naročniki

Znižanje nezgodne rente brez ponovne zdravniške preiskave. J. P. Kot delavec in zavarovane OUDZ ste se ponesrečili, nakar Vam je bila priznana radi 20% zmanjšane delazmožnosti časna renta. To rento so Vam pozneje znižali iz razloga, ker da so šele naknadno ugotovili pravilno višino Vašega letnega zaslužka. Sedaj so Vas pa naenkrat brez kake ponovne zdravniške preiskave obvestili, da Vam bodo nakazovali rento le za 12% zmanjšano delazmožnost. — Zavarovani letni zaslužek znaša 300 kratno povprečno dnevno zavarovano mezdo poškodovančevu. Pri tem pa je treba upoštevati, da obstajajo različni mezdni razredi, a ne za vsak posamezni znesek, marveč za sledeče zneske: od 14 do 16.80 din se računa kot zavarovano mezdo znesek 14 dinarjev; od 16.80 do 20 din — 16.80 din; od 20 do 24 din znesek 20 din; od 24 do 28 din znesek 24 din; od 28.80 do 34 din znesek 28.80 din; od 34 do 40 din znesek 34 din in od 40 do 48 din znesek 40 din. V primeru, da niste svoječasno dobivali niti minimalne mezde, mora OUDZ upoštevati kot zavarovani znesek najmanj minimalno mezdo. Napravite pritožbo na Osrednji urad za zavarovanje delavcev potom ekspoziture.

Preužitkarica hoče preužiti vknjižiti na posestvo. P. L. in J. V izročilni pogodbi si je mati Vašega prvega moža izgovorila preužitek. Sedaj, ko ste se drugi poročili, zahteva, da se njene preužitkarske pravice vknjižijo na posestvo. — Važno je, ali si je mati ob izročitvi posestva izgovorila pravico, da da svoje pravice zavarovati na izročeno posestvo. Ako si je to pravico izgovorila, boste morali vknjižbo dovoliti. Ako pa si pravice ni izgovorila, niti ni bilo morda tako zavarovanje molče dogovorjeno, Vas mati s tožbo ne bo mogla prisiliti k dovolitvi vknjižbe. Isto velja glede stroškov vknjižbe. Ako si je mati izgovorila, da se bo vknjižba izvršila na Vaše stroške, boste morali stroške plačati Vi. Ako se o stroških vknjižbe ni ničesar govorilo, jih mora plačati mati sama. Izjavo o dovolitvi vknjižbe podpišete pred sodiščem, ker je tam legalizacija najcenejša. Predlog prav tako lahko stavite sami pri sodišču na uradni dan. Vknjižba se izvrši v zemljiški knjigi in ne morda pri odvetniku.

Tegobe krojaškega učenca. K. A. Vaš sin je pri nekem krojaškem mojstru učenec, dogovorili ste se, da bo delal od 7 do 19 in kaj malega pomagat pri gospodarstvu, v resnici pa mora delati od 6 do 22, včasih še delj, mojster ga uporablja za gospodarska dela po cele dneve, tako da je zgubil med drugim nad sto ur pouka v obrtni šoli. Tudi v nedeljah dopoldne ga mojster stalno zaposluje z drugimi, nekrojaškimi deli, popoldne ga ne pušča nikamor, niti ne, da bi Vas prišel obiskat. — Za krojaško obrt velja predpisan delovni čas, in sicer deset ur dnevno. Dalj časa mojster vajenca ne sme zaposlovati, čeprav je morda vajenec prej obljubil, da bo delal delj časa. Zakon o zaščiti delavcev prepoveduje namreč prekournó delo in prepoveduje tudi delo ob nedeljah. Mojster ima celo dolžnost, da skrbi za to, da njegov vajenec točno obiskuje strokovno nadaljevalno šolo. Ako mojster ne bi dovoljeval rednega obiska te šole, sme vajenec vajeniško pogodbo razdreti. Po obrtnem zakonu ne sme mojster uporabljati vajenca za posle, ki niso v zvezi z njegovo stroko. Hišnemu strahovanju je vajenec podvržen le, ako ni star preko 16 let. Ako se bojite, da pritožba pri obrtni zadrugi ne bo pomagala, se pritožite naravnost na obrtnega referenta pri okrajnem načelstvu. Po našem mnenju vajencu ni treba, da bi prosil mojstra za dovoljenje obiskati svoje starše, ako stori to v delaprostem času, zlasti ob nedeljah, in tudi na sprehod ga mora pustiti.

Dobavljanje gramoza ter plačevanje poslovnega in pridobinskega davka. M. J. Ste mali posestnik ter dobavljate cestnemu odboru gramoza. Pri obračunu Vam odbor odtegne 1.75% takso, razen tega je odtegnil 2.5% iz naslova poslovnega davka, pri čemer Vam je dal pojasnilo, da Vam ne bo treba plačati pridobinskega davka. Vzlic temu ste dobili od davčne uprave poziv

J. F. Sv. Anton. Če ste res imeli mlada drevesa zavarovana proti divjemu zajcu, pa jih je kljub temu obglodal, odgovarja za nastalo škodo po lovskem zakonu zakupnik lova. Obrnite se nanj. Škodo morate dati takoj oceniti. — Kdo bi dajal podporo za po zajcu obglodano sadno drevje, nam pa ni znano.

na plačilo pridobnine. — Cestni odbor Vam je odtegnil 1% kot takso od dobavne pogodbe, pol odstotka kot državno priznanično takso, četrt odstotka kot banovinsko priznanično takso. Tudi odtegljaj 2.5% iz naslova poslovnega davka je pravilen. Kar se tiče predpisa pridobinskega davka, pa Vas opozarjamo, da je prost plačevanja tega davka tisti posestnik, ki prideluje in dobavlja gramoza, ne da bi ga predhodno predeležal z mehaničnimi sredstvi, n. pr. z drobilcem, kajti le izdelovanje gramoza, predelanega iz drobljenega kamenja, je podvrženo plačevanju pridobinskega davka. Razen tega mora biti čisti dohodek od izdelovanja gramoza dvakrat večji nego katastralni čisti donos dotične zemljiške parcele. Odmerja se pridobinski davek navadno v višini 10—15% kosmatega donosa. Ako se Vam zdi odmerjeni znesek previsok, se pritožite pri davčni upravi ter navedite, kako visoki so Vaši režijski stroški.

Naročnikom v inozemstvu!

Iz inozemstva prejemamo zadnji čas stalne reklamacije, da lista ne prejemajo v redu, niti ne po treh do štirih tednih ne! Vsem sporočamo, da ga od tuka redno pošiljamo, da ga mi nazaj ne dobivamo, torej mora biti tam nekje — kje, pa seveda mi trenutno še ne vemo.

Čudno pa se nam zdi, da je mogoče nemške časopise v naše kraje tako redno pošiljati, da so v teku dveh dni iz Berlina že tu, dočim naši časopisi ne morejo do naših naročnikov. Potrebno je, da oblast v tem oziru nekaj ukrene, da bo za vse enaka pravica in enako postopanje!

Listnica uredništva

Sv. Peter pri Mariboru. Poročilo o shodu v št. Petru smo prejeli za to številko prepozno in bomo poročali o zadevi prihodnjč.

Ptuj in škele pri Velenju. Obe naznanili o prreditvah sta došli prepozno.

SLUŽBE

Sprejem pridno dekle z dežele v stalno službo za domača dela. Pekarna Maribor, Ketterjeva ulica 22. 356

Pridnega majerja sprejem takoj. Vošnjak, Ptuj, nad pošto. 367

Učenca sprejem v mizarski oddelek. Ivan Čretnik, izdelovatelj mlinskih in poljedelskih strojev, Sv. Jurij ob juž. žel., pri župni cerkvi. 368

POSESTVA

Prodám posestvo, okrog štiri orale, njive, sadonosnik, novo stanovanje, sončna lega. Mlače 16, Loci pri Poljčanah. 369

RAZNO:

Hrastove plohe, prvovrsten suh les, 8, 9 in 10 cm debeline, od 2.50 m naprej dolžine, kupim takoj. Ponudbe s ceno na Josip Ogorevc, sodar v Brežicah. 365

Prvovrstno trsje raznih sort nudi trsnica Hrastnik, št. IIj pri Velenju. Za razne sadike in prístnost sort se garantira! 366

Za 120 din prodám rabljeno enoredno harmoniko. Naslov v upravi. 370

Prepričajte se, da kupite res poceni pri »Stari-narju«, Zidanšek, Koroška cesta 6, ostanke svile, delena, belega, plavega, rjavega platna, druka, čajga, oblecke od 12 din, predpasnike, moške in ženske srajce, gate, hlače, štofnate moške obleke od 290 din. 371

Nov redilni prasek za prašice. Za 1 prašica zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitev naprej 12 din.

Prašek za pisanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitev 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitke 6 din, od 3 zavitev naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitke 6 din, od 3 zavitev naprej 12 din.

Mostna esenca Mostin za izdelovanje prvostopenjske zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjeva. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje rumma z domačo slivovko. Steklenica za 2 l rumma 8 din. Poštnina 6 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

CENIK IN VZORCI ZASTONJ!

NAJVEČJA DOMAČA
TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Sternmecki
CELJE 24

SUKNO, KAMGARN, VOLNENO, SVILA, DELENI, PLATNO, CEFIRI, TISKOVINA

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Sprejem kovaškega pomočnika, ki zna kovati konje in vole. Svenšek Vid, podkovni kovač, grad Radvanje pri Mariboru. 340

Iščem službo gospodinje ali kaj sličnega. Naslov v upravi. 341

Išče se hlapec 16—40 let, starejši ima prednost. Kramberger Franc, Gočova, Sv. Lenart, Slovenske gorice. 342

Iščem pošteno, pridno in zdravo kmečko dekle za pomivanje posode in druga hišna dela. Goštilna M. Supanc, Rogatec čez Grobelno. 345

Sprejem dekle, v vsakem oziru pošteno in pridno, dobro vajeno molže. Plača dobra. Potočnik Ivan, žiri. 350

Dekla se sprejme takoj iz okolice, plača po dogovoru. Kraner Franc, Zamarkova, Sv. Lenart v Slov. goricah. 348

Viničarja s petimi delovnimi močmi, z običajnim deputatom in tremi kravami sprejme Ivan Rožič v Limbušu. 347

Iščem mesto ofra, dve delovni moči; sprejem tudi konje. Šprah Andrej, Podlehnik 90 pri Ptuj. 346

Viničarja s štirimi delavci sprejme takoj Novčan, Košaki. 360

Pridno, čisto dekle sprejem za hišna dela. Markarovič, Maribor, Smetanova ulica 29. 359

Iščem ofra, dve delovni moči. Košaki 65. 358

Pridno, pošteno dekle, ki se zna s kolesom voziti, sprejme pekarna Limbuš. 357

Dekle, katero je vajeno vsakega dela, se takoj sprejme v službo. Maribor, Betnavska 73. 355

POSESTVA:

Trgovina z blagom in inventarjem se proda v Celju. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« Maribor. 338

Šeststanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, velik vrt, se ugodno proda. Naslov: Klobučar, Studenci-Maribor, Krekova 32. 339

Kupim njivo v okolici Maribora. Naslov na upravo lista pod »10.000 m—20.000 — 361«.

Zanesljivo kaljiva semena vseh vrst, izvrstno poljedelsko in vinogradsko orodje priporoča

Josip Jagodič

CELJE, GUBČEVA ULICA-GLAVNI TRG

Zamenjam za nučnice prvostopenjske sveže bučno olje.

Dražbeni oklic. Dne 15. marca 1940 ob 10. uri bo v notarski pisarni pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah na predlog dedičev prostovoljna javna dražba v zapuščino umrle Šuen Antonije v Bišu št. 41 spadajočih nepremičnin vl. št. 139, 4, 215 in 372 k. o. Biš in 171 k. o. Bišečki vrh, v izmeri 7 oralov. Cenilna vrednost znaša 45.162 din, najmanjši ponudek znaša 30.108 din, varščina znaša 4600 din v gotovini. Dražbeni pogoji so na vpogled v notarski pisarni, kjer se dobijo tudi vsa pojasnila. Sv. Lenart v Slovenskih goricah, dne 29. februarja 1940. — Ivan Hanzlč l. r., javni notar kot sodni poverjenik. 344

Kupim manjše posestvo v hribih nad 400 metrov. Cvijović Milenko, Fram. 353

Kozolec, dobro ohranjen, dvojnik, šest štantov, ugodno na prodaj. Naslov pove občinski urad Sevnica ob Savi. 343

RAZNO:

90% dinarjev mesečno lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamko za odgovor! P. Baltič, Ljubljana 7, Podhrib 5. 364

Botri in botrice! Pripočamo vam, da kupujete vse vaše potrebščine v trgovini **Franjo Klanjšek, Maribor, na Glavnem trgu 21**, ker tam dobite res dobro blago od najcenejše do najboljših vrste za moške in ženske obleke v veliki izbiri. 363

Cepljeno trsje in korenjake prodaja Turin, Modraže, p. Studenice pri Poljčanah. 362

Prodajam dva vagona ržene slame v otepah. Škrabl Franc, Hotinja vas, Slivnica pri Mariboru. 349

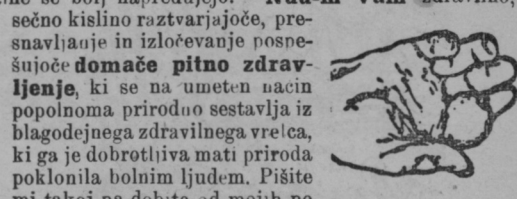
Najbolje in najceneje kupite manufakturo in špecerijo v trgovini Viktor Herlah, Vojnik. 354

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gregorčičeva ulica št. 6, se vrši dne 13. marca 1940. - Začetek ob 9. uri dop.

Ali se hotete reumatizma, protina iznebiti?

Natezanje in bodenje po udih in sklepkih, zatečeni udje, sključenje rok in nog, natezanje, trganje in bodenje po raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči, so pogosto posledice reumatizma in protina, ki se morajo odstraniti, sicer bolečine še bolj napredujejo. - Nudim Vam zdravilno,

sečno kislinu raztvorjajoče, presnavljajoče in izločevanje pospešujoče domače pitno zdraviljenje, ki se na umeten način popolnoma naravno sestavlja iz blagodejnega zdravilnega vrelca, ki ga je dobrotljiva mati naroda poklonila bolnim ljudem. Pišite mi takoj pa dobite od mojih po vseh deželah obstoječih skladišč popolnoma brezplačno in poštne prosto poučno razpravo. Sami se boste nato prepričali o nesškodljivosti tega sredstva in njegovem hitrem delovanju. — Poštna nabiralnica:

ERNST PASTERNAK, Berlin S.O., Michaelkirchplatz 13, Abt. H. 288

Zlata gos

Živel je človek, ki je imel tri sinove. Najmlajšega so klicali za Tepčka in so ga ob vsaki priliki zapostavljali.

Nekega jutra je najstarejši brat šel v gozd sekati drva. Mati mu je pripravila dobro potico in čutaro vina, da ne bi bil lačen in žejen.

V gozdu je srečal nekega starca z dolgo brado, ki ga je pozdravil in prosil:

»Za božjo voljo te prosim, daj mi košček potice in požirek vina, ker sem zelo lačen in žejen.«

Najstarejši mu je odgovoril:

»Če dam tebi potico in vino, sam ne bom imel dovolj; pusti me torej pri miru!«

Nato je šel dalje in je začel sekati. A komaj je začel sekati, mu je sekira tako nesrečno zletela iz roke, da mu je padla na ramo in ga ranila. Moral se je vrniti domov, da bi si povezal rano.

Zdaj je srednji sin šel v gozd. Mati je tudi njemu pripravila potico in vino. Ko je prišel v gozd, je srečal istega starca. Nato se je odigralo isto kakor s prvim bratom.

Zdaj je Tepček rekel očetu:

»Oče pusti mene v gozd!«

Oče se je zasmeljal in mu rekel:

»Ti, tepček, kako boš ti nasekal drva, če tvoja pametna brata nista nič opravila.«

Tepček je tako dolgo moledoval, da ga je oče nazadnje pustil. Mati je tudi njemu pripravila potico, toda iz pepela in vode, v čutaro pa mu je nalila namesto vina neko grenko pijačo.

Ko je Tepček prispel v gozd, je tudi srečal istega starca. Možakar ga je poprosil za potico in pijačo. Fant je odgovoril:

»Prav rad ti dam, toda moja pogača je iz pepela in pijača je grenka. Če boš s tem zadovoljen, sedi, pa bova južinala.«

Sedla sta in Tepček je privlekel iz torbe potico in čutaro. In glej: potica je bila iz naj-

finejše moke, v čutari pa je bilo najboljše vino. Ko sta se najela, je starček rekel:

»Sinko, ker imaš tako dobro srce, te hočem osrečiti. Poglej to staro drevo! Posekaj ga in med korenjem boš našel nekaj posebnega.«

Po teh besedah se je starček dvignil in odšel. Tepček je zavihal rokave, prijel za sekuro in začel sekati. Ko je drevo padlo, je fant debelo pogledal. Deblo je bilo med korenjem votlo in v votlini je sedela — gos. Njeno perje

je bilo iz čistega zlata. Tepček jo prime in odnese.

Fant se je ustavil v prvi gostilni. Gostilničar je imel tri hčere, ki so začudeno ogledovale zlato gos. Vsaka si je zaželela eno zlato pero. Ko je Tepček za hip odšel iz gostilne, je najstarejša hči skočila h goski in ji hotela izpipati eno pero. Toda gorje! Roka se ji je tako prilepila k perju, da je ni mogla odtrgati. Ista usoda je zadela tudi obe sestr.

Tepček je naslednjega jutra nadaljeval svojo pot. Spremljale so ga gostilničarjeve hčere, ki se niso mogle odtrgati od gosi. Spetoma so se še štirje možje pridružili čudni procesiji. Proti večeru je prispel do carjeve prestolice. Car je imel hčer edinko, ki je bila tako resna in žalostna, da je nikdo ni mogel pripraviti do smeha. Tepček je to zvedel in je šel s svojo povorko pred carjevo palačo. Ko je deklica videla, kako so za Tepčkom capljale zlata gos in tri dekleta, se je glasno zasmejala.

Tepček se je deklici tako dopadel, da si ga je izbrala za moža. A carju tak zet ni bil po godu. Na vsak način se ga je hotel odkrižati, zato mu je stavil zahtevo, ki je o njej mislil, da je fant ne bo mogel izpolniti. Rekel mu je:

»Privedi mi moža, ki bo v enem dnevu popil vse moje vino.«

Tepček se je spornil na starca. Odhitel je v gozd k tistemu hrastu. Tam je našel človeka, ki je bil videti žalosten. Vprašal ga je, kaj ga tare? Mož mu je odgovoril:

»Grozna žeja me muči. Mrzle vode ne prenesem, a izpil sem že en sod vina, pa nič ne pomaga. Oh, umreti bom moral od žeje!«

»Proč z žalostjo!« je vzkliknil Tepček. »Pojdi z menoj! Napil se boš po mili volji!«

Tužec se je v carjevi kleti vlegel pred največji sod in začel piti. Ko ga je izpraznil, se je vlegel pred drugega, nato pred tretjega itd. Zvečer so bili vsi sodi prazni.

Zdaj je Tepček zahteval od carja, da mu dá hčer za ženo. Car je snel prejšnjo obljubo in postavil novo zahtevo: naj mu privede člo-

veka, ki bo pojedel celo goro kruha.

Tepček je odhitel k istemu hrastu. Tam je našel človeka, ki je bil tako suh ko deska. Fant ga je vprašal, ali bi mogel pojesti goro kruha. Suhec se je zasmeljal od zadovoljstva.

Ko je Tepček privedel suhca pred carja, je ta ukazal pekomo, naj spečejo kruh iz vse moke, ki jo premore carstvo.

Peki so spekli kruh, suhec pa ga je v enem dnevu pojedel.

Car je spet snel besedo. Od Tepčka je zahteval: Pripelji se pred moj dvor v ladji, s katero je mogoče pluti i po vodi i po suhem.

Tepček je spet odhitel v gozd k hrastu. Tam je zdaj sedel tisti starček, ki je z njim Tepček bil delil skromno južino. Fantu je rekel:

»Sinko, tebi na ljubo sem popil toliko vina in pojedel toliko kruha. Dal ti bom tudi zahtevano ladjo. Vse to ti naj bo nagrada za tvojo usmiljenost.«

Tepček je dobil ladjo. Veselo je odplul proti dvoru. Ko je car videl ladjo, je dal Tepčku hčer za ženo.

Na dvoru se je vršila velika gostija, ki so se je udeležili gostje od daleč in blizu.

Po carjevi smrti je Tepček zavladal in je s pomočjo svoje žene tako srečno vladal, da so bili vsi državljani zadovoljni.

SMEJTE SE!

A, tako!

Oče: »Vanek, kako to, da si bil danes s Kurantovim Pepčkom zaprt?«

Vanek: »Ker se je on pred šolo pretepal z nekim drugim dečkom.«

Oče: »In gospod učitelj je zaradi tega tebe kaznoval?«

Vanek: »Da, ker sem bil oni drugi deček jaz.«

Enostaven vzrok

Tužec je prišel v nekem mestu do spomenika, na katerem je bilo ime, o katerem še ni slišal. Možakarja, ki mu je prišel nasproti, je vprašal: »Ta mož ni mogel biti posebno imeniten, ker še nisem slišal njegovega imena. Zakaj so mu sploh postavili spomenik?«

Možakar je odgovoril: »Ne vem, zakaj; najbrž zato, ker še nismo imeli nobenega spomenika.«

Pouk o prometu v mestu

Oče je prišel s svojimi tremi sinovi v mesto. Na začetku prometne ulice jih je ustavil in jim rekel: »Torej, dobro pazite, otroci, da se ne bo zgodilo nič hudega. Ti, Tonček, glej naprej, da nas ne bo povozil kak avtomobil. Ti, Mihec, pa glej zdaj na desno, zdaj na levo, da ne bo zadel ob nas tramvaj. Ti, Jožek, pa glej navzgor, da ne bo na nas padlo kaj iz hiš!«

Koliko nog ima?

Ljubica je spremljala mater v trgovino s čevlji. Medtem ko je mati poskušala čevlje, je prodajalka pripomnila: »Pri nas kupuje najimenitnejša gospoda. Ravno danes smo prejeli od kneginje N. naročilo za dvanajst parov čevljev.«

Ljubica, ki je imela samo en par čevljev, je začudeno vprašala mater: »Mama, koliko nog pa ima ta kneginja?«

IGRAJTE SE!

Hihec, kje si?

Igralci stopijo v krog in se primejo za roke. V krogu sta dva igralca: gospodar in hlapec. Postavita se vsak na eno stran. Oči imata zavezane. Preden se igra začne, se vsak nekajkrat zavrti okrog svoje osi. Nato gospodar zakliče: »Mihec, kje si?« Ta odgovori, nakar gospodar gre v tisto smer, od koder je slišal glas. Hlapec medtem odide z mesta. Ker ga gospodar ne najde, spet zakliče: »Mihec, kje si?« To se ponavlja tako dolgo, dokler gospodar ne zgrabi hlapca. Potem vsak izbere drugega igralca, ki nadaljujeta igro.

Igra navadno vzbudi pri onih, ki stojijo v krogu, mnogo smeha. Če se kateri izmed igralcev preveč približa krogu, mu vpijejo: »Gospodar, vroče, vroče! ali: »Mihec, vroče, vroče!«

Če se igrajo dekleta, nastopita namesto gospodarja in Mihača, gospodinja in Špelca. Ako pa je družba mešana, se menjajo.

Igra je zelo primerna kot prosta zabava po kakih društvenih prireditvah.

HALO!

Kupujte, dokler še imamo veliko zalogo angleškega in češkega blaga, po znano nizkih in še starih cenah, za damske in moške obleke, plašče, kostume, hubertuse, oficirske, financerske in železničarske uniforme itd. samo v **CEŠKEM MAGAZINU** pri glavni policiji.

Velika odprodaja ostankov!

Krojaške potrebščine!

HALO!**MALA OZNANILA****SLUŽBE:**

- Posredujem za hlapce, dekile in delavce.** Satler Anton, Strajna, Podlehnik. 320
- Takoj se sprejme kuhinjska učenka.** »Mariborska menza«, Slomškov trg 6. 319
- Sodarskega pomočnika sprejme takoj za večje delo** Josip Ogorevc, sodar v Brežicah. 321
- Iščem fanta 14—18 let za hlapca.** Godec Janez, Leskovec pri Pragerskem. 324
- Sprejme se služkinja za vrtna dela.** Maribor, Radvanjska 52. 325
- Ofer z dvema delovnimima močema se išče.** Naslov v upravi. 329
- Kravarja, zanesljivega, ki zna dobro molsti in krmiti živino,** išče Kmetijska šola Sv. Jurij ob juž. žel. Nastopi lahko takoj. 331
- Sprejemem hlapca h konjem.** Orehova vas 32, Slivnica pri Mariboru. 333
- Sprejemem viničarja, več delovnih moči.** Velovlak 21, Moškanjci. 334
- Potrebujem za srednje gospodarstvo hlapca,** ki se razume pri vsem delu gospodarstva in živini, ter služkinjo za gospodinjstvo in gospodarstvo, poštena, trezna in snagoljubna. Ponudbe na upraviteljstvo gradu Habbach v Trzinu pri Domžalah. 337
- Gospodarski urad Faia išče domačega zidarja.** 282
- Majerja h goveji živini s tremi delovnimi močmi** iz okolice Sv. Lenarta sprejme H. Sarnitz, posestnik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. 278
- Viničar s štirimi delovnimi močmi se takoj sprejme:** Košaki, Pekel 31. 302

POSESTVA:

- Kmečki mlin iščem v najem, tudi s posestvom.** Leopold Podgoršek, Selnica ob Dravi. 288
- Prodam posestvo.** Cena po dogovoru. Franc Lederer, Polička vas 39, Jarenina. 271

RAZNO:

- Madrace, žične vložke in vse tapetniške izdelke** kupite najceneje pri »Obnova« F. Novak, Glavni trg 1 in Jurčičeva ulica 6. 73
- Vinsko trsje, korenjaki, 100% zajamčeno,** dobite pri Dolinšek, Črešnjevce, p. Selnica ob Dravi. Osebnoročite in prevzamete tudi pri Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 322
- Jablus — Jabolčnik!** Ali ste se prepričali, da le iz Jablusove snovi napravite najboljši jabolčnik ali hruskovec tudi brez naravnega sadjeca? S poštno stane 50 litrov 39.50, 100 litrov 69.—, 150 litrov 98.— din. Že nad tisoč pohvalnih pisem! Glavno zastopstvo »Renier«, Podčetrtek. 328
- Prodam podlago gete in portalis.** Cizerl Franne, Velovlak 21, Moškanjci. 334
- Škarje za vinograde, drevesne žage, nože za okliranje, vodne žage, cirkularke, škroplilnice za vinograde »Jessenigg«, vse posamezne dele za škroplilnice, vodovodne sesalke vseh vrst, vodovodne cevi, vidre ali ovne za napeljavno vode na hribe, štedilnike vseh vrst in vso drugo železnino dobite po zmernih cenah in najbolji kakovosti pri trvdki Alfonz Meuz, Maribor, poleg franciskanske cerkve. 335**
- Prodam več polovnjakov jabolčnice, liter po 2 din.** Ivan Hojžar, Velika Nedelja. 281
- Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori!** 1600
- Primorci!** Ob sobotah dobite primorsko orodje, fauce in drugo na stojnici Glavni trg, pred gostilno Tscheligi. 259
- Drevesca:** češnje, breskve, nizke vrtnice in spenjajke, vinsko trsje in ključe, jablane itd. dobro kupite v drevesnici Jelen, št. 11 pri Velenu. 29

Cepljene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Cenik zastoj! 114

Cepljene trte, korenjake, ameriške ključe in sadno drevje razpošilja v prvovrstni kvaliteti drevesnica Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 218

Matija Pavlič, trgovina v Framu, Vam nudi najrazličnejše in najboljše blago za botre in birmance. 289

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljše: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m la. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II. 1529

Klobuke proti dežju impregnirane, doma izdelane, kakor tudi razne okraske dobite najceneje pri Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 287

DENAR

Doigoročno posojilo dobijo vsi sloji, zato ne odlašajte, temveč se čimprej zglasite pri zastopstvu »Moj dom«, Celje, Gregorčičeva 3. Znamke za odgovor! 326

Pozor! Kdor potrebuje denar, naj prečisti podstrešje, poišče vse neporabne obleke, stare cunje in staro železje! Vse to kupuje starinarina v Slovenski Bistrici. Plačujem po najvišjih cenah. 323

Blago za birmanske obleke

se kupi najugodnejše v veliki izbiri v manufakturni in konfekcijski veletrgovini

ANTON MACUN
Maribor, Gosposka ul.

Kmetovalci, pozor! Staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir kupuje po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati, trvdka Justin Gustinčič, Maribor, Ulica kneza Koclja in podružnica Tezno, vogal Ptujске in Tržaške ceste. 1927

NOVO DOŠLO ZA SPOMLAD!

Blago za moške in ženske obleke, svilene rute itd. Pridite in si vsaj oglejte, da se prepričate, da so cene najugodnejše pri 336

M. GAJŠEK, MARIBOR, GLAVNI TRG št. 1.

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ČAJ

Za
pomladansko zdravljenje
za čiščenje in proti slabi prebavi pijte
zdravilni
PLANINKA'čaj

S. br. 2007-37

PLANINKA

Botrce in botri!

Največjo izbiro za oblečke v svilenem in volnenem blagu po zelo ugodnih cenah Vam nudi le trgovina **I. PREAC** z manufakturno in konfekcijo Maribor, Gl. trg 13
Velika izbira letnih damskih plaščev! 307

TRTA

Ceniki zastoj in poštne prosto!

Cepljenke najodličnejših vrst ter ključi in korenjaki Kober 5BB, Teleki 8B, Chaselas 41B. Prvovrstna kakovost, sorta z jamčena.

Veletrsnica in drevesnica
Prvi Jugoslovanski Loznjaci

Darivari

(718)

Za pomlad, ABOZA'-obleke

za gospode in dečke imamo že na zalogi izredno veliko izbiro v vseh velikostih in izredno ugodnih cenah! — Obleke za birmance v veliki izbiri!

I. Preac, Maribor, M. Kotnik,
Glavni trg 13 Grajski trg 1

HRANILNE KNJIZICE, 3% OBVEZNICE
in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje 18

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

Za birmance

štose, volno, svilo
ter vsakovrstno manufakturno blago, kupite po nizkih cenah pri

Miri Penič

MARIBOR, Vetrinjska 9.

301

Kupuite pri nasih inserentih!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnošta-
tarska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Žepne ure od din 35.-. Budilke od din 39.-

Ročne ure od din 70.-

J. Janko

urar in draguljar

Maribor, Jurčičeva ul.

Kupuje zlato po zvišani ceni!

Schaffhausen, Longines, Doxa, Omega itd.

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG
MEINEL-HEROLD MARIBOR 106

Kolosalno blago

za damske pomladanske plašče se dobi poceni
pri TRPINU, Maribor, Vetrinjska 15. 275

Obvestilo

Za Veliko noč in pomlad
ne zamudite
prilike, dokler še traja
velika zaloga
novih vzorcev

manufakture
konfekcije
moške obleke
fantovske obleke
hubertusi
damsko perilo
moško perilo
vse vrste platna
vse vrste šifone
posteljne odeje
nogavice itd.

Samo pri

Stare nizke cene!

Razprodaja ostankov
in zimskega blaga po
znižanih cenah

Josip Šusteršič nasl.

Janko Klobasa, Maribor, Gl. trg 17

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POZAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ZIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe,
svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gosposka ulica 23 **v Mariboru** **Ulica 10. oktobra**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog din 53.000.000.—.